ZSF SPRAVODAJCA
ZVÄZU SLOVENSKÝCH FILATELISTOV
www.zsf.chtf.stuba.sk
2008/3

PRVÁ PAMÄTNÁ EUROVÁ ZNÁMKA

VÝTVARNÝ NÁVRH TLAČOVÉHO LISTU

EURO PRICHÁDZA

2008, 12. 9. * **Karol Plicka** * príležitostná známka v hárčekovej úprave, spoločné vydanie s ČR * N: D. Kállay s použitím fotografií K. Plicku, R: M. Ondráček * OTp+OF PTC, Praha * H: 1 ZP+2 K, TF: 2 H * papier OZ * RZ 11 $^{3}/_{4}$: 11 $^{1}/_{2}$ * FDC N: D. Kállay, R: M. Ondráček, OTp TAB * náklad 100 tis.

Karol Plicka (1894-1987) – český fotograf a pedagóg, KĽ: sochy na Karlovom moste v Prahe, KP: svadobný kroj z Očovej

427	**40 Sk viacfarebná**	**40,-**
427 H	(109x81 mm)	40,-
427 FDC		59,-
427 PaL		45,-
427 KĽ		40,-
427 KP		40,-
427 KĽ+KP		40,-

2008, 25. 9. * **Matej Korvín, Renesancia a humanizmus** * príležitostná známka * N: P. Augustovič * OF PTC, Praha * PL: 35 ZP, TF: 2 PL * papier FLA * HZ 11 $^{1}/_{4}$ * FDC P. Augustovič, R: A. Feke, OTp+OF TAB * náklad 700 tis.

Matej Korvín (1443-1490) – uhorský kráľ

428	**T1 50g (16 Sk) viacfarebná**	**16,-**
428 FDC		35,-

Titulná strana

Emisia:

Prvá pamätná eurová známka.

Výtvarný návrh známky:

Martin Činovský

Rytec známky a hárčeka:

Martin Činovský

Tlač:

Poštovní tiskárna cenin, a. s. Praha

Technika tlače:

oceľotlač z plochých platní
v kombinácii s ofsetom

Deň vydania:

1. január 2009

Náklad:

100 tisíc

Vydáva Sekretariát ZSF v Bratislave pre vnútornú potrebu ZSF

Adresa redakcie:
Sekretariát ZSF
Radlinského 9
812 11 Bratislava
Tel.: 02/593 257 42
Fax: 02/524 447 37
CNS Tel.: 02/593 251 06

Predseda redakčnej rady:
Ľubomír Floch

Redakčná rada:
Mirko Bachratý, Zdeněk Baliga, Jozef Vangel, Ján Mička

Redakcia:
Zdeněk Baliga,
Iveta Valášková,
Ján Maniaček st.

Obálku navrhol:
Ľubomír Floch

Grafická úprava:
Vydavateľstvo a grafické štúdio JADRO
mobil: 0915 80 50 20
WEB: www.dtpjadro.sk

Ročník: X.
Číslo: 3/2008
Náklad: 500 ks
Strán: 52
Uzávierka: 23.9.2008
Dané do tlače: 27.9.2008
Vyšlo: 30.9.2008

Úvodník
Po prázdninách 4

Strana predsedu
Vážení členovia ZSF 5

Dokumenty ZSF
Uznesenie z V. zasadnutia Rady ZSF 6
Viete, že... 8
Anketa ZSF 2008 8
Správa o činnosti ZSF za roky 2004-2007 (2. časť) 10

Euro
Predstavujeme prvé euro poštové známky 24

Slovenská známka
Emisný plán 2009 27

Z klubov a regiónov
2. Národné letecké dni 29
Bitka pri Trenčíne 33
Sitno 2008 35

Výstavy
Svetová výstava EFIRO 2008 36
Medzinárodné výstavy 2008-2010 41
Svetová výstava poštových známok PRAGA 2008 42
Nitrafila 2008 47
Výstava MODELY - HOBBY 2008 v Trenčíne 48
Pozvánka na Tirnaviu 2008 49

Spoločenská kronika
Jubilant Dušan Kállay 49
Opustil nás Ing. František Martinka 50

Inzercia 50

Po prázdninách

Leto je fuč! Deti, aj keď s nevôľou, nabalili svoje školské tašky a so spomienkami na chvíle oddychu vykročili k budove zvanej škola. Oddychovala aj naša filatelistická mládež. Svedčí o tom aj to, že v tomto čísle chýba príloha Naša mládež. Veríme, že naši mládežníci aj s vedúcimi svojich krúžkov nazbierali dosť síl, inšpirácií a filatelistického materiálu, aby sa pustili do nového kola Filatelistickej olympiády.

A čo my, už starší, neškolopovinní? Tiež sme oddychovali, u vody zbierali bronz a na výstavách filatelistické inšpirácie, napríklad aj na výstave Nitrafila 2008, ku ktorej sa vraciame hodnotiacim článkom Ing. Bachratého. September bol pre nás svetovo výstavný. V Prahe sme mohli zhliadnuť Pragu 2008. Kto sa tam nedostal môže sa o výstave viac dozvedieť z článku Ing. Tekeľa, nášho výstavného komisára pre túto výstavu. O ďalšej septembrovej svetovej výstave WIPA konanej vo Viedni sa dúfam viac dozvieme v budúcom čísle. No v tomto čísle si ešte môžete prečítať článok od Doc. Flocha o svetovej výstave EFIRO 2008, ktorá sa konala v Rumunsku tesne pred prázdninami. U nás bude tohto roku ešte výstava TIRNAVIA 2008, na ktorú pozvanie organizátorov radi uverejňujeme.

Po prázdninách nezaháľa ani naša Rada ZSF. Na svojom zasadaní 6. septembra okrem iných dôležitých úloh dokreovala aj zloženie redakčnej rady nášho Spravodajcu. Za predsedu redakčnej rady bol navrhnutý a odsúhlasený Doc. Ing. Ľubomír Floch PhD., vlastne zakladateľ nášho periodika. K tomu mu redakčná rada aj redakcia srdečne blahoželá a všetci veríme, že úroveň Spravodajcu znovu porastie.

Čím viac sa blíži Nový rok, tým viac sa spomína naša nová mena Euro. Preto aj v tomto čísle nájdete veľmi podnetný článok pracovníkov Pofisu Ing. Gilányiovej a Mgr. Vanču PhD. k prvým eurovým známkam Slovenska, ale hlavne informácie o možnostiach využitia korunových známok po 1. januári 2009. V terajšom čísle uvádzame aj emisný plán Slovenských poštových známok na rok 2009.

Hoci až v terajšom Spravodajcovi uvádzame druhú časť hodnotiaceho príspevku Doc. Flocha, o práci ZSF v období 2004 až 2007, ktorý odznel na našom ostatnom Valnom zhromaždení, nie je to na škodu. Toto hodnotenie činnosti je stále aktuálne a nadčasové.

Milí čitatelia, verím, že aj toto číslo nášho periodika si zo záujmom celé prečítate a budete sa tešiť na ďalšie decembrové, v ktorom chceme nechať hlavný priestor pre prezentáciu našich odborných komisií. Veríme, že ich predsedovia a členovia nám dodajú kvalitné a zaujímavé príspevky z filatelistickej odbornej činnosti svojej komisie.

Ing. Zdeněk Baliga
vedúci redaktor

Vážení členovia ZSF

Chcem sa poďakovať našim vystavovateľom na svetových výstavách PRAGA 2008 a WIPA 08 za úspešnú reprezentáciu nášho zväzu. Poďakovanie patrí aj národným komisárom na týchto výstavách. Je povzbudením aj pre ďalších našich členov pre tvorbu a možnosť vystaviť svoje exponáty už na októbrovej filatelistickej výstave TIRNAVIA 2008 v Trnave a v budúcom roku na výstave SLOVENSKO 2009 v Nitre.

Slovenská pošta, a.s. vydá pri príležitosti 40. výročia založenia ZSF slovenskú poštovú známku s personalizovaným kupónom 11. mája 2009 a z tohto časového dôvodu sa Národná filatelistická výstava a s ňou aj sprievodné akcie uskutočnia už v máji 2009, nie ako som avizoval na mesiac jún 2009. Generálnym komisárom pre zahraničie bol schválený Radou ZSF podpredseda ZSF Doc. Ľubomír Floch a pre slovenských vystavovateľov vo filatelistickom odbore organizačného výboru výstavy Ing. Andrej Tekeľ. Výstava by mala ukázať výsledky vystavovateľskej činnosti našich členov a preto verím, že výstavy sa zúčastnia všetci členovia ZSF so svojimi najlepšími exponátmi.

Určite členovia ZSF, ktorí si zaplatili členské za rok 2007 čakajú na členskú prémiu. Členská prémia je na sekretariáte ZSF a po dotlačení suchotlače loga ZSF bude distribuovaná na jednotlivé KF resp. osobným odberom. Členskou prémiou je tzv. čiernotlač najkrajšej slovenskej poštovej známky v ankete o najkrajšiu slovenskú poštovú známku za rok 2007 „Bratislavský hrad“.

Pomaly sa nám blíži koniec roka a chcel by som poprosiť všetkých členov a výbory klubov filatelistov aby sa zamýšľali nad výberom členských príspevkov a odberov v novinkovej službe na rok 2009. Najideálnejší termín by bol pre zaplatenie členského a nahlásenie odberu v novinkovej službe na rok 2009 do 30.11.2008. Píšem to z dôvodu prípravy rozpočtu ZSF na rok 2009 pri prechode našej meny od 1.1.2009 na Euro a podpísania zmluvy o odbere noviniek so SP, a.s. na rok 2009 nakoľko vydanie emisie slovenských poštových známok je už 1. a 2.1.2009 v počte 13 ks. Členský príspevok na rok 2009 je uvedený v Uznesení Rady ZSF a predbežný emisný plán slovenských poštových známok na rok 2009 v tomto čísle Spravodajcu.

Tohto roku usporiadajú v dňoch 18. až 19. októbra spoločne KF 53-07 a KF 53-53 v Banskej Bystrici jubilejné XXV. Dni filatelie Slovenska. Verím, že budú dôstojnou propagáciou slovenskej filatelie a stretnutím slovenských filatelistov, ktorí si majú čo povedať nielen o filatelii. Teším sa na stretnutie so všetkými.

S úctou Miroslav Ňaršík,
predseda ZSF

UZNESENIE

z V. zasadnutia Rady ZSF konaného dňa 6. septembra 2008 v Bratislave

A) BERIE NA VEDOMIE

1) Zápisnice zo zasadnutia ZKF VsR a SsR.
2) Vyhodnotenie ankety členov ZSF.
3) Hospodárenie a plnenie rozpočtu ZSF 2008 vypracovaný p. Moravčíkom.
4) Prihlášku MVDr. Milana Šajgalíka za porotcu ZSF.
5) List MABÉOSZ-u o udelení Čestného zlatého odznaku pre Doc. Flocha.
6) Rozpis aktivít KM ZSF od predsedu KM ZSF Mgr. Mičku.
7) Správu z pracovnej cesty Doc. Flocha v Bukurešti ako národného komisára výstavy EFIRO 2008 a delegáta na 70. Kongrese FIP.

B) SCHVAĽUJE

1) Vydanie mimoriadneho čísla Spravodajcu ZSF k 40. výročiu vzniku ZSF.
2) Usporiadanie Národnej filatelistickej výstavy SLOVENSKO 2009 KF 52-51 Nitra vo výstavných triedach: teritoriálna, námetová, poštová história, jednorámové exponáty, mládež a literatúra v termíne 13.5. – 17.5.2009.
3) Za predsedu OV výstavy SLOVENSKO 2009 PaedDr. Jozefa Gála.
4) Za generálneho komisára výstavy SLOVENSKO 2009 Doc. Ľubomíra Flocha.
5) Platenie členských príspevkov na rok 2009 takto:
   • do 31.12.2008 v Sk aktívny členovia 440,- Sk, dôchodcovia 220,- Sk a mládež 30,-Sk.
   • od 01.01.2009 v € podľa konverzného kurzu 30,126 Sk aktívny členovia 14,60 €, dôchodcovia 7,30 € a mládež 1 €. Termín zaplatenia členských príspevkov je do 31.01.2009.
6) Podiel zo zaplatených členských príspevkov aktívne činných a dôchodcov pre ZKF v sume 15 %.
7) Účasť na výstave HUNFILA 2009 a národného komisára Ing. Otta Pisztona.
8) Dodatočné priznanie právnej subjektivity pre Ing. Patrika Rovného, PhD. predsedu KF 52-51 Nitra a PaedDr. Jozefa Gála podpredsedu KF 52-51 Nitre pre organizovanie filatelistickej výstavy NITRAFILA 2008.
9) Doc. Ľubomíra Flocha za delegáta ZSF na Kongres FEPA vo Viedni dňa 21.9.2008. Cestovné a náklady budú vyplatené po predložení cestovných dokladov.
10) Na návrh komisie ZSF udelenie Ceny ZSF za rok 2007 pánovi Jozefovi Korenému.
11) Udelenie Čestného strieborného odznaku Ing. Tiborovi Mikušovi predsedovi Trnavského samosprávneho kraja.
12) Nomináciu MUDr. Petra Osuského za pozorovateľa FEPA poroty a RNDr. Vojtecha Jankoviča za pozorovateľa FIP poroty.
13) Doc. Ľ. Flocha za národného komisára na Európsku výstavu ANTVERPIA 2010 a delegáta Kongresu FEPA.

C) UKLADÁ

1) Predsedovi ZSF odpovedať na ďalší list KF 53-19 Žilina v danej lehote.
2) Uverejniť na web stránku ZSF podrobné vyhodnotenie ankety pre členov ZSF.
   Zodpovední: Mgr. Mička, Doc. Floch
   Termín: 30.9.2008
3) Uverejniť článok v Spravodajcovi ZSF vyhodnotenie Ankety členov ZSF.
   Zodpovední: Ing. Zdeněk Baliga, p. Dušan Evinic
   Termín: 30.9.2008
4) Anketové lístky poskytnúť Mgr. Mičkovi pre mládež a písomné podklady vyhodnotenia dodať do archívu ZSF.
   Zodpovedný: p. Evinic
   Termín: 30.9.2008
5) Doplniť do rozpočtu Anketa ZSF 10.000,- Sk a zakúpenie plexiskla 40.000,- Sk (príjmové a výdavkové položky).
   Zodpovedný: p. Moravčík
   Termín: 30.9.2008
6) Spracovať príspevky záloh KF pre Stredisko novinkovej služby ZSF do roku 2008.
   Zodpovedný: p. Moravčík
   Termín: 30.9.2008
7) Dopracovať Skartačný poriadok ZSF.
   Zodpovedný: tajomník ZSF
   Termín: 30.11.2008
8) Usporiadať Národnú filatelistickú výstavu SLOVENSKO 2009 k 40. výročiu ZSF s medzinárodnou účasťou.
   Zodpovedný: KF 52-51 Nitra
   Termín: máj 2009
9) Pozvať na oslavy a výstavu „SLOVENSKO 2009" predsedu FEPA, zväzy filatelistov Maďarska, Českej republiky, Poľska, Chorvátska, Rakúska a Ruskej federácie. Pozvať maximálne 3 exponáty z každej krajiny (trieda: teritoriálna, poštová história, námetová, jednorámové) a literatúra neobmedzená – celkom 15 zahraničných exponátov, maximálne 120 výstavných plôch , poplatok 10 € za plochu.
   Zodpovedný: predseda ZSF, generálny komisár výstavy
   Termín: ihneď
10) Napísať list JUDr. Gáťovi ohľadom napísania článku o Dňoch filatelie Slovenska do mimoriadneho čísla Spravodajcu ZSF.
   Zodpovedný: predseda ZSF
   Termín: ihneď
11) Poslať podklady k mimoriadnemu číslu Spravodajcu ZSF na zhodnotenie obdobia od roku 1995 až doteraz.
   Zodpovední: predsedovia ZKF, výstavná komisia ZSF, KM ZSF
   Termín: 30.11.2008
12) Požiadať FilaNotesu - spoločnosť Vojtecha Jankoviča o podrobnejšie informácie o vydávaní publikácií.
   Zodpovedný: predseda ZSF
   Termín: ihneď
13) Odoslať predbežnú objednávku na rok 2009 SP, a.s. POFIS podľa prvej objednávky na rok 2008.
   Zodpovedný: tajomník ZSF
   Termín: ihneď
14) Uviesť do Spravodajcu č. 3/2008 aktuálny emisný plán Slovenskej pošty na rok 2009.
   Zodpovedný: Ing. Baliga
   Termín: 30.9.2008

15) Napísať list SP, a.s. ohľadne členskej prémie ZSF za rok 2007.
Zodpovedný: predseda ZSF
Termín: ihneď

D) ŽIADA

1) Revíznu komisia ZSF, podať odpoveď na list KF 53-19 Žilina ohľadom diskusie na VZ ZSF.

Zapísal: *Ing. Patrik Rovný PhD., Ján Moravčík*
Overovatelia zápisnice: *Doc. Ing. Ľubomír Floch PhD., Ing. Jozef Vangel, CSc.*

Viete, že...

Listový monopol Nemeckej pošty (Deutsche Post) sa skončil o polnoci 31.12.2007. Od 1.januára jej môže konkurovať každý, kto chce doručovať už aj listy do 50 gramov. Ale je sporné, či liberalizácia v tomto segmente poštových služieb už onedlho skutočne prinesie v živote aj viac konkurencie. Skúsenosti zo zrušenia monopolu pošty napríklad vo Švédsku ukazujú, že z krátkodobého a strednodobého hľadiska sa jej dominantné postavenie narúša len slabo. Pošta je špecifický podnik a zrušenie jej monopolu nevedie k zásadným zmenám, ktoré by ohrozili jej postavenie na trhu. Listový monopol Slovenskej pošty a.s., na listy a reklamne adresované zásielky do 50 g a listy do vlastných rúk, bol predĺžený až do roku 2013.

(ljf)

Prvá písomná zmienka

Prvá písomná zmienka o Spišskej Novej Vsi je z 29. novembra 1268.

O tomto novom územnom celku - novej obci hovorí listina ostrihomského arcibiskupa Filipa, v ktorej sa spomína „plebanus de Villa Nova“. Je to prvá známa písomná správa o Spišskej Novej Vsi.

Novoveskí filatelisti si túto udalosť pripomínajú poštovou pamätnou pečiatkou z dielne výborného grafika – amatéra Ing. Mariána Kellnera. K udalosti budú vydané aj obálky s prítlačou.

Z.B

Anketa ZSF 2008

Rada ZSF na svojom minuloročnom decembrovom zasadnutí okrem iného rozhodla o uskutočnení ankety, ktorá by mala za úlohu zistiť rozličné skutočnosti o našej záujmovej organizácií. Bolo vypracovaných 18 okruhov otázok ktoré boli uverejnené na stránkach časopisu Spravodajca v čísle 1 v roku 2008.

Odpovede na anketové otázky bolo možné vyznačiť na poštových lístkoch,

ktoré na tento účel daroval KF 52-51 Nitra. Predtlač možných odpovedí na poštové lístky bezplatne vykonal p.Ňaršík. Takto pripravené lístky boli rozposlané na kluby filatelistov, ktoré do 28.2.2008 uhradili členské príspevky na rok 2008.

Vyplnené lístky bolo potrebné zaslať na sekretariát ZSF do 30.5.2008 a to po dolepení známky v hodnote 3,- Sk individuálne alebo kolektívne v spoločnej obálke. V stanovenom termíne bolo vrátených 365 lístkov kolektívnou formou a 117 individuálne. Dva z celkového počtu 482 lístkov prišli nevyplnené a dve odpovede boli na lístkoch vyhotovených individuálne. Vychádzajúc zo stavu členskej základne k 28.2.2008 bolo vrátených 28,58 % lístkov.

Pri spracovaní odpovedí ankety bolo spracovaných viac ako 8000 údajov. V niektorých okruhoch otázok bolo možné zakrúžkovať i viacej odpovedí . Vo viacerých prípadoch na niektoré otázky nebolo odpovedané vôbec (i keď sa tak mohlo stať).

Štatistický prehľad odpovedí prináša nasledujúca tabuľka (pre úsporu miesta nie sú zopakované texty otázok, viď Spravodajca č.1/2008, ale iba ich číselné a písmenové vyjadrenia):

Otázka č.	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	Súčet
1	40	135	305								480
2	44	221	215								480
3	21	30	181	250							482
4	34	163	173	95							465
5	306	135	37								478
6	423	146	304	72	49	94	22	11	5	26	1152
7	27	26	8	7	2	2	5	5	15		97
8	81	291	23	64							459
9	23	167	28	5							223
10	30	396	25								451
11	64	128	28								220
12	71	263	110	44							488
13	74	358	28	19							479
14	156	309									465
15	15	112	35	5							167
16	120	348									468
17	318	144									462
18	193	213	56	28							490

Výsledky Ankety ZSF 2008 využije R-ZSF a jej jednotliví členovia pre prispôsobovanie činnosti ZSF väčšinovým záujmom členskej základne i s prihliadaním na záujmy menšej časti členov ZSF.

Dušan Evinic podpredseda ZSF

Správa o činnosti ZSF

za roky 2004 – 2007

(pokračovanie zo Spravodajcu č. 4/2007)

Hospodárenie a ekonomika

Hospodárenie zväzu sa v hodnotenom období vykonávalo podľa platných predpisov pre hospodárenie a vedenie účtovnej evidencie občianskych združení a neziskových organizácií vo forme jednoduchého účtovníctva. Všetky príjmové a výdajové položky sú vedené v peňažnom denníku za jednotlivé roky a doložené pokladničnými dokladmi a výpismi z bankových účtov VÚB Bratislava.

Dosiahnuté výsledky v plnení príjmovej a výdajovej časti rozpočtov za jednotlivé roky sú podrobne uvedené v tabuľkách v správe hospodára. Tabuľky v tejto správe sú prevzaté buď celé, alebo len časť z nich so zapracovaním výsledkov hospodárenie k 15.9.2007 ***(pozri Tab. 2-5).***

Tab. 2.

Vývoj členskej základne a členských príspevkov								
Rok	Počet KF	Počet členov ZSF			Celkový počet členov		Uhradené členské ZSF	Z toho podiel ZKF
		ekon.	dôch.	spolu	KMF	dospelí		
2003	157	1.888	1.091	2.979	221	3.200	454.200,-	78.460,-
2004	157	1.584	1.064	2.648	164	2.812	502.285,-	95.270,-
2005	120	1.394	938	2.332	182	2.514	447.760,-	83.900,-
2006	120	1.280	923	2.203	152	2.355	416.860,-	78.890,-
2007*	96	1.107	829	1.936	130	2.066	363.550,-	69.150,-

**k 30.6.07, vypočítaný príjem z členského je 404.400 Sk, zaplatilo 90.8% členov pre ZKF ide z členského 40 Sk na ekonomicky činného člena a 30 Sk na dôchodcu.*

Tab. 3.

Vývoj príjmov a ich zdroje. Skrátená a upravená verzia (údaje v tis. Sk)					
Zdroje príjmov	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**
Členské príspevky	454,2	502,3	447,8	416,9	384,32*
Prísp. na VZ v r. 2007					88,55**
Obch. zľava z NS pre ZSF	3% 170,2	4% 229,3	4% 212,2	4% 177,0	6% 270,086
Obch. zľava z NS pre KF	5% 379,0	4% 229,3	4% 212,2	4% 177,0	4% 108,057
Propagácia SP a.s.	334,0	198,7	279,2	237,7	35,0

Vývoj príjmov a ich zdroje. Skrátená a upravená verzia (údaje v tis. Sk)					
Zdroje príjmov	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**
2% z dane	–-	65,2	183,7	153,4	139,558
Ostatné príjmy	3,6,	39,0	97,4	5,7	5,1
Príjmy spolu	**1.381,0**	**1.263,8**	**1.432,5**	**1.219,0**	**1.030,671**

**k 15.9.2007 zaplatilo členské 98.5% členov*

*** Príspevok na VZ zaplatilo 91,47% členov*

Tab. 4.

Výdaje a ich použitie. Upravená verzia.(údaje v tis. Sk)					
Výdajová položka	**2003**	**2004**	**2005**	**2006**	***2007**
Kanc. a materiálové výdaje	40,5	24,2	17,0	22,2	3,5
Poštovné a pošt. priehradka	10,6	54,2	6,7	2,6	1,0
Nájomné a energie	89,7	127,4	159,5	120,9	44,3
Mzdy a OON	278,9	354,8	121,2	337,1	265,8
Odvody org. ZSF	110,8	77,7	92,5	72,0	41,9
Poplatky VÚB	9,1	8,8	9,4	7,3	3,0
Telefón, fax, rozhlas	38,2	49,0	23,5	19,9	13,9
Poistenie	-	-	-	4,0	4,0
Dane a poplatky	2,1	4,0	1,7	2,0	0,6
Stravovanie prac. sekr.	21,5	56,8	44,4	22,6	17,7
Cestovné náhrady	58,2	18,6	41,0	43,0	5,3
Zasadnutia Rady ZSF	27,9	42,5	26,5	38,4	9,5
Poplatky FIP, FEPA	54,4	-	22,4	20,3	21,5
Činnosť odb. komisií ZSF	29,2	20,7	19,8	24,6	33,2
***Existenčné výdaje spolu**	**771,1**	**838,7**	**801,5**	**665,6**	***320.6**
Ostatné rozpočtované výdaje	670,7	292,5	483,2	644,2	159.7
Iné nerozpočtované výdaje:	43,6	39,0	97,4	57,0	5,1
Výdaje spolu:	**1.458,9**	**1.548,4**	**1.191,4**	**1.205,8**	***485,4**

**údaje k 30.6.2007*

Ostatné a iné rozpočtované výdaje zväzu sú hradené z obchodnej zľavy, 2% daní, propagácie SP a.s., z príspevkov na Spravodajcu

Tab. 5.

Porovnanie príjmov a výdajov za roky 2003 – 2007					
*Existenčné výdaje spolu	771,1	838,7	801,5	665,6	*320.6
Členské príspevky	454,2	502,3	447,8	416,9	384,32
Príjmy spolu:	1.381,0	1.263,8	1.432,5	1.219,0	662,7
Výdaje spolu:	1.458,9	1.548,4	1.191,4	1.205,8.	**547,772
Výsledok hospodárenia	**- 77,9**	**- 284,6**	**+ 241,1**	**+ 13.2**	**???? (-)**

**údaje k 30.6.2007*

***odhadovaná potreba financií do konca roka je 329.120,- Sk, údaj z 15.9.2007*

K dosiahnutým výsledkom treba však uviesť i niekoľko zásadných informácií.

1. Jediný istý zdroj príjmov sú členské poplatky, ktoré by mali uživiť chod zväzu. Z nich sa výhradne a prednostne financujú existenčné, teda vitálne potreby zväzu pre jeho fungovanie. Zdôrazňujeme to preto, lebo iné zdroje príjmov nie sú stabilné, každoročne sa menia podľa podmienok zakotvených v Dohodách o spolupráci ZSF a SP a. s., v Kúpnych zmluvách o odbere noviniek a poskytnutí obchodnej zľavy od dodávateľa SP a. s. POFIS.

2. Príjmy z darovania 2% z dane sú zo zákona prísne účelovo určené a sú každoročne podrobne zúčtované daňovému úradu podľa položiek, ktoré boli z tohto zdroja financované.

3. Ostatné zdroje príjmov, ako obchodná zľava z NS, propagácia Slovenskej pošty a.s., jej sponzoring sú nestabilné a každoročne sa menia.

Z tabuľkových prehľadov vidieť, že členské príspevky ani v jednom roku nepokrývajú finančne existenčné potreby zväzu a táto oblasť bola dofinancovaná z iných príjmových zdrojov.

Dobrý hospodár minie len to čo má. Čo má robiť, ak má záväzky, z ktorých nemôže vystúpiť? Rozumne si požičia. Rada si požičala od ZKF. Výsledkom je vnútorná zadĺženosť. Centrálny rozpočet ZSF je dlžný ZKF spolu 146.420 Sk ***(pozri Tab. 6).***

Obavy členov, alebo vyskytujúce sa kritické názory o nehospodárnom použití členských príspevkov sú neopodstatnené. Požičali sme si sami sebe, ale potrebujeme dlh vrátiť.

Hľadali sme aj vnútorné rezervy

Ak hodnotíme ekonomickú činnosť zväzu treba uviesť, že s ohľadom na úspornosť v činnosti boli v roku 2006 vykonané viaceré opatrenia, ktoré priaznivo ovplyvnili výdajovú časť rozpočtu. Jednalo sa hlavne o uvoľnenie jednej miestnosti (zníženie nájomného a energií), zníženie pracovného úväzku pracovníčky sekretariátu na 2/3 fondu pracovnej doby (úspora mzdových nákladov, odvodov organizácie), podstatné zníženie pracovného úväzku tajomníka ZSF, zrušenie jednej telefónnej linky (zostala len jedna), zníženie výdajov na ostatné osobné výdaje (preklady, výpomocné nárazové práce, pisárske

Tab. 6.

Prehľad členskej základne, príjmov z členského za roky 2004 až 2007 a výšky dlhu ZSF rozpočtu voči ZKF (k 30.6.2007)					
Rok	**2004**	**2005**	**2006**	**2007**	**Suma dlhu**
Členské príspevky	502 285,-	447 760,-	*463 690,-	**452 100,-	
mimoriadne prís.	-	–	46 830,-	88 550,-	
dlh voči ZKF Ba	24 010,-	21 120,-	18 830,-	15 420,-	79 380,-
dlh voči Zs ZKF	10 750,-	4 950,-	5 330,-	15 070,-	36 100
dlh voči Ss ZKF	9 110,-	6 420,-	4 530,-	-2 010,-	18 050,-
dlh voči Vs ZKF	8 410,-	410,-	5200,-	-1 330,-	12 690
Celkový dlh rozpočtu ZSF	**52 280,-**	**32 900**	**33 890**	**27 150,-**	**146 220,-**

** včítane dobrovoľného príspevku, ktorý zaplatilo 66,3% členov (30 Sk x 1561 členov t. j. 46 830 Sk).*

*** včítane príspevku na VZ ZSF, ktorý zaplatilo 91.5% členov (50 Sk x 1771 členov = 88 550 Sk)*

a evidenčné práce, externá pomoc pri ankete a pod.).

Ušetrili sme, na druhej strane sme zaznamenali nespokojnosť členov s dostupnosťou sekretariátu a s operatívnou komunikáciou. Po vyhodnotení týchto opatrení sa zväz vrátil v roku 2007 k plnému pracovnému úväzku pracovníčky sekretariátu, ktorá má základný plat iba 9.500,- Sk a pracovníčka strediska NS má základný plat 9.000,- Sk čo pokladáme za minimálne ohodnotenie pri danom rozsahu práce.

Hospodárenie a ekonomika Centra novinkovej služby (CNS) ZSF

Hospodárenie CNS je ekonomicky oddelené od ekonomiky sekretariátu zväzu a všetky obraty tohto strediska sú vedené na samostatnom bežnom účte u VÚB Bratislava. Stredisko NS je z ekonomického hľadiska samofinancovateľné každoročne s miernym prebytkom využitým pre potreby zväzu. Výsledky hospodárenia každoročne závisia na objeme odobratých noviniek pre KF podľa celoročných objednávok, ktoré sa v hodnotenom období realizovali v nasledovných objemoch ***(pozri Tab. 7).***

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že novinková služba v ekonomike zväzu je významným činiteľom pri zabezpečovaní príjmov na činnosť a potreby zväzu. Predpokladaný prínos v roku 2007 pre zväzovú pokladnicu je 62 tisíc korún. Novinkovú službu treba zachovať tak, ako pracuje.

Závažne problémy v hospodárení strediska NS vznikali nedisciplinovanosťou niektorých KF, ktoré si v určených termínoch neprevzali pripravené novinky, čím znižovali platobnú schopnosť strediska pri platení faktúr za

Tab. 7.

Prehľad finančných obratov v CNS			
Rok	**Objem NS celkom**	**Obch. zľava pre ZSF**	**Obch. zľava pre KF**
2004	5,734.173,-	229.367,- (4%)	229.367,- (4%)
2005	5,276.471,-	211.058,- (4%)	211.058,- (4%)
2006	4,461.317,-	178.452,- (4%)	178.452,- (4%)
2007*	4,500.000,-	270.000,- (6%)	180.000,- (4%)
Spolu:	**19.971,961**	**888.877,-**	**798.877,-**

**Predpokladané hodnoty*

dodané novinky SP a.s. POFIS. Ďalšie problémy vznikli tým, že niektoré KF zanikli, niektorí správcovia novinkovej služby boli dlhodobo chorí, prípadne zomreli a kluby neprevzali novinky. Ak v priebehu roka žiadali zníženie odberu, Pofis po 30.6. v roku žiadosť neakceptuje. Neodobraté novinky zostali v zásobách Centra NS, sú každoročne inventarizované ku koncu hospodárskeho roka a výsledky evidované ako aktíva CNS. Centrum novinkovej služby ich odpredáva záujemcom za poskytnutia 4% zľavy pri ich odbere. Komisionálna inventarizácia tovaru CNS ku dňu 1.3.2007 vykazuje, že v zásobách NS je evidovaný filatelistický tovar v hodnote 203.686,50 Sk. Stredisko novinkovej

služby eviduje ku dňu 31.12.2006 zálohy členov KF (100,- Sk/člena) v hodnote 198.630,- Sk.

Hospodárenie zväzu perfektne vedie už druhé funkčné obdobie pán Ján Moravčík, za čo mu v mene Rady ZSF i delegátov VZ vyslovujem naše uznanie a vďaku.

Výstavná činnosť

Vo volebnom období 2004 až 2007 sa konali na území Slovenskej republiky nasledovné súťažné výstavy: Záhorie 2004, Slovolympfila 2004, Zbehy 2005, Popradfila 2006, Nitrafila 2006, Galafila 2007, Ružomberok 2007. Zoznam exponátov kvalifikovaných pre všetky typy výstav je podrobne spracovaný v prílohe tejto správy.

Členovia Zväzu slovenských filatelistov sa zúčastnili na nasledovných výstavách pod patronátom FIP a FEPA: Svetová filatelistická výstava ESPAÑA 2004 vo Valencii v Španielsku (FIP), národný komisár Ľubomír Floch, Európska výstava poštových známok BRNO 2005 v ČR, (FEPA) národný komisár Miroslav Bachratý, Svetová filatelistická výstava ESPAÑA 2006 v Malage v Špa-

nielsku (FIP), národný komisár Vojtech Jankovič, Svetová filatelistická výstava WASHINGTON 2006, vo Washingtone v USA, (FIP), národný komisár Ľubomír Floch, Svetová výstava Belgica 2006 v Bruseli, (FIP), Belgicko, národný komisár Peter Osuský, Svetová výstava poštových známok SANKT PETERBURG 2007 v Rusku, (FIP), národný komisár Peter Osuský, Medzinárodná výstava HUNFILA 2007 pod patronátom FEPA, v Budapešti, Maďarsko, (FEPA) národný komisár Oto Piszton.

Celkove máme k dispozícii 329 exponátov, z toho pre regionálne výstavy III. stupňa 147 exponátov, pre republikové výstavy I. stupňa 118 exponátov, na medzištátne I. a II. stupňa 57 exponátov a na medzinárodné výstavy pod patronátom FIP 19 exponátov.

Publikačná a prednášková činnosť

V uplynulom štvorročnom období sa publikačná činnosť odohrávala na rôznych úrovniach zväzu, na klubových, na úrovni Združení klubov filatelistov, na úrovni odborných spoločností ako aj na centrálnej úrovni ZSF. KF vydávajú o svojej činnosti rôzne príležitostné publikácie, výstavné katalógy k svojim klubovým výstavám. Združenia klubov filatelistov, okrem ZKF VR nevyvíjajú žiadnu priamu publikačnú činnosť. Máme celozväzový časopis, Spravodajca ZSF, ktorý vychádza už desiaty rok. Jeho vydávanie je kryté financiami poskytovanými SP a.s.. V tomto funkčnom období bolo v ňom publikované 660 strán informácií. Zatiaľ ho môžeme bezplatne poskytovať všetkým prihláseným záujemcom. Jeho úroveň by pozdvihlo, ak by výsledky svojej činnosti zverejňovali členovia odborných komisií práve tam. Zatiaľ je jeho obsah najmä v informačnej rovine o práci a problémoch ZSF. Hodnotenie vydávania nášho zväzového periodika Spravodajca ZSF bolo podrobne publikované v Spravodajcovi č. 1/2007 strana 10. Honorovanie vyžiadaných príspevkov v Spravodajcovi ZSF by mohlo byť v budúcnosti stimulujúce pre filatelistických publicistov, aby publikovali práve v tomto časopise.

Členovia odborných komisií publikovali v časopisoch Zberateľ, Filatelie a Merkúr. Významnou mierou k vzdelávaniu filatelistov prispel pán Plško sériou náučných článkov pre všetkých filatelistov, M. Gerec má pravidelnú rubriku „Okienko špecialistu“ v časopise Zberateľ. D. Evinic publikoval v tomto časopise o balíkovej pošte a fiškálnych ceninách, J. Korený o poľných poštách našich zahraničných misií. Jozef Tekeľ a Andrej Tekeľ publikujú v časopise Filatelie a Dr. Šablatúra výsledky znaleckého bádania v časopise Merkúr.

Informácie o živote nášho zväzu v zahraničí poskytol predseda ZSF vo „FEPA NEWS“, v časopise Asociácie európskych filatelistických zväzov, Nekrológ Jozefa Tekeľa (ročník 2005), Postrehy k výstavnému poriadku otvorenej triedy FEPA (ročník 2006), o Pláne činnosti ZSF v roku 2007, ďalej v časopise „Czechoslovak Specialist“ (USA, ročník 2007) o vydaní známky k 100 výročiu Cleavlandskej dohody. Publikoval sériu článkov „Bratislava v obrazoch“ v „Briefmarke“ časopise zväzu rakúskych filatelistov (6 pokračovaní, rok 2005). Práve na tomto podujatí došlo k pozvaniu predsedu ZSF. Predseda

zväzu predstavil zväz a jeho činnosť v relácii Slovenského rozhlasu Nočná pyramída (2005).

Členovia zväzu, autorský kolektív Ondrej Földeš, Jozef Sobihard, Miroslav Gerec pripravili vydanie nového katalógu slovenských poštových známok a celín. Tento však pre nedostatok financií zväzu na jeho vydanie bude vydaný prostredníctvom podnikateľských filatelistických subjektov. Faktom ale ostane, že sú to členovia zväzu, ktorí vytvorili hodnotnú publikáciu a patrí im naša vďaka.

Spracovanie a zdokumentovanie činnosti nášho zväzu od roku 1995, kedy vyšla posledná „Pamätnica ZSF" je dôležitou úlohou pre odborné komisie v ďalšom volebnom období a vydanie publikácie k 40. výročiu založenia nášho zväzu by bolo pekným zavŕšením tejto činnosti.

Pri hodnotení publikačných aktivít nesmieme zabúdať ani na najmodernejšie informačné médium – internet. Tento moderný informačný prostriedok využívajú na svoju propagáciu jednotliví filatelisti, niektoré KF, a zväz ako celok (www.zsf.chtf.stuba.sk). Táto stránka sa stále vyvíja. Doteraz ju navštívilo viac ako 10 000 účastníkov. Ako bude vyzerať jej obsah závisí od prispievateľov, i od členov ZSF, do akej miery si ju osvoja za svoje informačné médium. Ďakujeme správcovi stránky Ing. Martinovi Polovkovi, PhD. z KF 51-09 Bratislava, ktorý sa podujal bezplatne ju prevádzkovať a spolu s predsedom ZSF ju vytvoril a dostal do terajšej podoby. Je pred nami výzva spracovať v krátkej budúcnosti databázu E - adries členov, ktorý súhlasia s jej zverejnením a dať ju na webovú stránku ZSF.

V rámci prednášok XXII. Dní filatelie Slovenska (DFS) v Bratislave (2004) odzneli prednášky zásadnej dôležitosti L. Flocha, J. Tekeľa a M. Gereca o smerovaní filatelie na Slovensku a o spolupráci so SP a.s.. Na DFS v Tepličke nad Váhom (2006) odznela veľmi potrebná a zaujímavá odborná prednáška M. Bachratého zameraná na posudzovanie exponátov v rozhodcovskej komisii, na DFS v Bytči (2007) zaujímavá prednáška J. Píšu o perfínoch a v Bratislave, vysoko odborne fundovaná prednáška V. Jankoviča o tvorbe tematického exponátu (2006). V Londýne (2003) odznela pred Spoločnosťou Československej známky vo Veľkej Británii objednaná prednáška Ľ. Flocha „Minulosť a prítomnosť slovenskej poštovej známky". Dve objednané prednášky, o poštovej histórii na území terajšieho Slovenska a o súčasnej slovenskej poštovej známke predniesol ten istý autor v rámci odborného programu Czechoslovak Society v USA na Svetovej FIP výstave Washington 2006 .

Je to málo, dosť, môžeme byť spokojní? Myslím si, že to bolo primerané terajším možnostiam. Sme však schopní dať si aj viac?

Práca s mládežou

Komisia mládeže pod vedením Mgr. Mičku v uplynulom volebnom období pracovala v štandardnom zložení zložená s predsedov regionálnych komisií mládeže. V činnosti klubov mladých filatelistov (KMF) dominovala najmä krúžková schôdzková činnosť, výmena poštových známok, tvorba exponátov, príprava na súťaže, najmä filatelistická olympiáda a zájazdy na burzy a výstavy. Niektoré KMF reali-

zovali svoju činnosť v rámci klubov cez odber noviniek. Úspešne sa realizovali krúžkové a krajské kolá filatelistických olympiád. Na záver školského roka sa konalo finále olympiády na kongresoch mladých filatelistov, Záhorie, Poprad, Galanta. V zahraničí vystavovali exponáty MF z Košíc, Levíc, Nitry, Trnavy a iných. Súčasným informačným kanálom je Spravodajca ZSF. Spravodaj Junfil zanikol pre malý prísun príspevkov od vedúcich. Materiálna problematika v krúžkoch sa vylepšila dodávaním skartu, pečiatkovaných známok a FDC od POFIS SP a.s.. Niektorí vedúci poskytli lacnejšie výbery a sekretariát ZSF kartičky s príležitostnými pečiatkami zo starých zásob, niektorí zberatelia poskytli komisii staršiu literatúru a katalógy. Výrazná pomoc Slovenskej pošty sa prejavila aj v zabezpečení hodnotných odmien súťažiacim filatelistickej olympiády a od tohto roku finančnou dotáciou, ktorá umožnila konať krajské kolá súťaže a kongres MF z rozšírenou účasťou členov a vedúcich KMF. Za 4 roky dal zväz na činnosť KMF asi 130 tisíc korún. Naša finančná situácia, a to aj v rodinách mládežníkov nám zatiaľ neumožnila zapojenie do zahraničných podujatí mládeže, organizovanými susednými zväzmi (t.r. v Rakúsku).

Pred komisiou mládežou a pred klubmi stojí zásadný problém riešiť personálne otázky získaním nových vedúcich krúžkov, bez vyriešenia ktorého sa mládežnícka situácia nepohne dopredu. Treba využívať to, čo deti láka, teda využiť počítače, internet a pod.. Treba propagovať činnosť vlastného klubu, filateliu vo svojom okolí. Preniknúť do miestnych médií, ponúknuť služby obci

a mestu, v ktorom pôsobíme, urobiť besedu so žiakmi na miestnej škole, a tak sa o nás dozvedia, tak môžeme získať ďalších priaznivcov filatelie.

Činnosť odborných komisií

Odborné komisie ZSF, zamerali svoju činnosť na rozvoj filatelie v oblastiach svojho pôsobenia nasledovne:

Komisia námetovej filatelie ZSF

Komisia pracovala pod vedením Milana Mórica a sú v nej zastúpené všetky regióny Slovenska. Členovia zboru konzultantov pre 11 tematických oblastí radili tvorcom exponátov a poskytovali odborné konzultácie. Táto činnosť sa odzrkadľuje na výstavách vo forme nových námetových exponátov. V súčasnosti komisia eviduje 108 námetových filatelistov, ktorí majú 236 námetových exponátov. MVDr. Molnár získal s „maxikartou“ Bethoven v roku 2005 ocenenie – Najkrajšia „Carte Maximum“ na svete.

Komisia slovenských známok, celín a teritoriálnej filatelie

Predsedom komisie je Ing. Miroslav Gerec. Členovia komisie sa v uplynulom období schádzali podľa individuálnej

potreby členov v rámci celoštátnych filatelistických podujatí. Členovia komisie pracovali väčšinou individuálne. Bolo by v budúcnosti veľmi cenené, aby komisia uverejňovala najnovšie poznatky o slovenských známkach a celinách aj v Spravodajcovi ZSF. Túto činnosť od komisie ZSF členovia ZSF najviac očakávajú.

Komisia pre štúdium poštovej histórie, histórie slovenskej filatelie a aerofilatelie

14 členná komisia pracovala pod vedením Ing. Vladimíra Mrvu. Členovia komisie kládli hlavný dôraz na štúdium určitej problematiky poštovej histórie, na budovanie vlastných exponátov, skúmanie spôsobov prepravy a jej zdokumentovanie.

Komisia porotcov ZSF

Do roku 2005 viedol Komisiu porotcov Doc. Ing. Jozef Tekeľ, DrSc.. V tomto období bolo jej ťažiskovou úlohou vytvoriť nový výstavný poriadok (VP) ZSF, rešpektujúci najnovší vývoj v tejto oblasti a tiež medzinárodne platné predpisy FEPA a FIP. V období rokov 2002-2004 bola spracovaná agenda výstavnej poroty do elektronickej formy, takže používanie výpočtovej techniky sa stalo štandardnou formou práce výstavných porôt. Po úmrtí predsedu komisie prevzal v septembri 2005 jej vedenie Ing. M. Bachratý. Komisia má 12 aktívnych porotcov. Bolo definované 17 hlavných úloh KP v oblasti vzdelávania porotcov a vystavovateľov, dopracovanie základných dokumentov pre tvorbu a hodnotenie exponátov, evidencie exponátov a pod.. Pracovná skupina, zložená z popredných vystavovateľov a porotcov spracovala návrh Výstavného poriadku ZSF (VP), spolu so smernicou o odmeňovaní členov výstavnej poroty, ktoré boli v Rade ZSF schválené v roku 2006. V spolupráci s Výstavnou komisiou je v elektronickej forme vedená kartotéka exponátov a ich hodnotenia na domácich i zahraničných výstavách. Ďalej boli vypracované hodnotiace listy pre jednotlivé výstavné kategórie a zavedený systém povinného vypracovania hodnotiaceho listu pre každého vystavovateľa bez ohľadu na to, či oň požiada alebo nie. Obsadzovanie výstav porotcami prebieha zo strany KP bez vážnejších problémov. Komplikácie však spôsobuje neznalosť VP členmi organizačných výborov väčšiny výstav, ktorí sa obracajú so žiadosťou o menovanie poroty v poslednej chvíli a neposkytujú včas informácie o charaktere výstavy a skladbe exponátov. Treba však konštatovať významné zlepšenie v príprave podkladov zo strany OV pre prácu výstavných porôt. Rovnako možno s potešením konštatovať mimoriadne vysokú dochádzkovú morálku delegovaných členov výstavných porôt, pričom neúčasť bola len ojedinelá a aj to zo závažných dôvodov a s predchádzajúcim ospravedlnením. Nevyhovujúca je „spolupráca“ s inými odbornými komisiami,

ktoré nielenže sú pasívne vo vyhľadávaní adeptov na porotcovskú činnosť, ale ani nereagujú na žiadosti o potvrdenie kandidatúry.

Komisia znalcov a expertov ZSF

Komisia znalcov a expertov ZSF má k dnešnému dňu 6 členov a to JUDr. Svätopluk Šablatúra (predseda) a Ing. Miroslav Gerec, Ing. Ján Karásek, Ing. Pavel Pittermann, RNDr. Bohuš Synek, Ing. Andrej Tekeľ. Počas volebného obdobia zomreli MVDr. Pavol Hallon, Dpt. Štefan Plško, Ing. Jozef Tekeľ a Edgar Vysloužil. Komisia z úsporných dôvodov sa stretávala najmä pri príležitosti niektorých búrz, resp. veľtrhov a aukcií. Úlohou znalcov je najmä poradenská služba a posudzovanie pravosti známok, ako aj uverejňovanie nových poznatkov v tlači. Počas Bratislavských zberateľských dní predseda komisie bezplatne overoval pravosť prinesených známok, celín a celistvostí. Prioritou Komisie znalcov a expertov ZSF v poslednom období bolo najmä doplniť Komisiu novými a najmä mladými členmi. Novým členom komisie sa stal Ing. Miroslav Gerec. Komisia má troch kandidátov – kvalitných zberateľov a verím, že budú aj kvalitnými znalcami. Pri prijímaní sa budeme zameriavať najmä na znalcov, ktorí budú skúšať Slovensko, Česko, Slovenský štát 1939-1945 a Československo I. a II..

Spolupráca so Slovenskou poštou a.s.,

a s inými organizáciami a orgánmi miestnej správy a samosprávy

ZSF ako spoločenská organizácia sa okrem zamerania sa na svoje zberateľské aktivity venovala aj činnosti v občianskej spoločnosti. Zamerala sa na organizácie, ktoré majú podobné zameranie činnosti ako je práca s mládežou a vytváranie pozitívnej spoločenskej atmosféry. Tento druh spolupráce má strategický význam pre spoluprácu zväzu ako celku i pre spoluprácu miestnych klubov a regionálne organizácie zväzu.

Spolupráca so Slovenskou poštou a.s.,

ZSF má so SP a.s., uzavretú Zmluvu o spolupráci a obidve organizácie sa považujú za strategických partnerov. Pôvodná zmluva na dobu neurčitú bola na žiadosť SP a.s., zmenená v minulom volebnom období na zmluvu platnú len jeden rok. Nepodarilo sa nám dojednať podporu na obdobie jedného funkčného obdobia (4 rokov), čo je optimálne pre naše potreby. Predstavitelia zväzu spolupracujú s predstaviteľmi SP a.s., pri návrhoch a realizácii nových poštových známok. Zväz má široké možnosti propagácie známkovej tvorby a SP a.s., ako vydavateľ má primárny záujem, aby boli slovenské známky čo najviac propagované v občianskej spoločnosti doma i v zahraničí. Významným spôsobom sa podieľame na propagácii slovenskej známkovej tvorby v zahraničí počas svetových a európskych výstav a počas kongresov FEPA a FIP. Zmluva o spolupráci vytvorila rámec pre pravidelné každoročné spoločné akcie ako je Anketa o najkrajšiu slovenskú poštovú známku a príležitostnú pečiatku, Deň slovenskej poštovej známky a filatelie, rozvoj filatelie medzi mládežou, vydávanie zväzového časopisu Spravodajca ZSF, súťažné výstavy a ďalšie aktivity, kde spolupracujeme. Faktický vývoj spolupráce smeruje na podporu konkrétnych aktivít,

ktoré majú obsahový aj časový horizont jedného roka. Získali sme značné financie pre podporu našej činnosti a cítime potrebu poďakovať predstaviteľom SP a.s., na všetkých úrovniach za významnú podporu a plodnú spoluprácu.

Obchodný rozmer má naša spolupráca s obchodnou organizáciou SP a.s. Pofisom. Prostredníctvom Centra novinkovej služby ZSF a správcov novinkovej služby v kluboch sme uskutočnili pre ňu obchod za viac ako 19 miliónov korún. Podrobnejšie informácie sú v správe hospodára v prílohe. Za našu činnosť nám POFIS poskytoval v predchádzajúcich troch rokoch 8% obchodnú zľavu, v tomto roku je to 10% z objemu odobratých cenín a výrobkov SP a.s., POFIS-u. Členovia ZSF sa významne angažujú pri organizovaní inaugurácií nových slovenských poštových známok. Iniciujú tieto aktivity v rôznych organizáciách a na úradoch miestnej správy a samosprávy. Prišli do styku s desiatkami poštových zamestnancov na poštách, kde sa používali príležitostné pečiatky a boli možno ich prvými učiteľmi filatelie. Musíme konštatovať, že poštoví zamestnanci nemajú nijaké, alebo len veľmi slabé informácie, čo to vlastne filatelia je. Tu sa ponúka dôležitý bod spolupráce medzi našimi organizáciami. Nemáme presne zdokumentovanú tvorbu príležitostných pečiatok, no môžeme odhadnúť, že z 253 príležitostných pečiatok v predchádzajúcom funkčnom období vyrobených Oddelením doplnkového tovaru SP a.s. v Bratislave vzniklo asi 90% z iniciatívy filatelistov. A ak to premeníme na financie, jednoduché počty ukazujú na značnú sumu, ktorú získala SP a.s., práve preto, že je tu početná obec členov ZSF.

Úbytok členskej základne ZSF nezasahuje len zväz, ale sa prenáša do ekonomickej činnosti obchodnej organizácie pošty. Ľahko sa dá spočítať, že jeden filatelista ZSF pri terajšom počte 1936 dospelých členov ZSF a objeme 4,5 mio. Sk odoberaných noviniek má pre poštu cenu 2 290 Sk. Strata 100 zárobkovo činných členov je t. č. pre zväz stratou 25 tisíc korún, pre poštu 230 tisíc. Marketingových pracovníkov SP a.s., by tento fakt mohol priviesť k zamysleniu, aby pochopili, že sme na jednej lodi, a možno i k prehodnoteniu spôsobu doterajšej podpory zväzu. Najčastejším argumentom odchádzajúcich členov je vydavateľská a obchodná politika SP a.s.. Bude potrebné, aby sme spoločne tento fakt analyzovali a našli spoločné riešenie problému. Treba pokračovať v trende, ktorý sme nastúpili v roku 2004 na XXII. Dňoch filatelie v Bratislave. V zborníku vydanom k tomuto podujatiu je mnoho otázok, na ktoré sme doteraz nedostali uspokojujúce odpovede.

Spolupráca s inými organizáciami

Dôležitými partnermi na miestnej úrovni sú obecné a mestské úrady, pobočky Matice Slovenska, cirkevné inšti-

túcie, kultúrne inštitúcie a organizácie, galérie, centra voľného času. Spolupráca s nimi mala dôležité miesto v našej činnosti. Ich podpora začínajúc Bratislavou a končiac na východe v Jasove pokrýva celé Slovensko. Spomeniem miesta inaugurácii organizovanými miestnymi KF, bez nároku na úplnosť, Bratislava, Modra, Trnava, Nitra, Trenčín, Malacky, Senica, Pata, Liptovský Mikuláš, Výchylovka, Čierny Balog, Banská Bystrica, Poprad, Kežmarok, Červený Kláštor, Košice, Podolínec, Spišské Podhradie, Jasov.

Vyhlásenia výsledkov Ankiet o najkrajšiu známku a príležitostnú pečiatku sa uskutočnilo v Bratislave a v Kostoľanoch pod Tribečom, Dní filatelie Slovenska v Bratislave, Trnave, Tepličke nad Váhom a v Bytči.

Spolupracujúce pobočky Matice Slovenska sú v Nitre, Trenčíne, Žiline a v Košiciach. Spomeniem len najvýznamnejšie spoločné aktivity. Klub filatelistov 52-53 má sídlo v Dome Matice Slovenska v Nitre. Dom Matice Slovenska v Žiline a Michalovciach poskytuje svoje priestory pre činnosť miestnych KF, a podujatia Roka Ľudovíta Štúra organizovali trenčianski filatelisti v spolupráci s pobočkou Matice Slovenska v Trenčíne.

Spolupracovali sme s Výstavným centrom Incheba Bratislava, Rotary International pre Slovensko a Českú republiku, Armádnym domom v Trenčíne, Balneologickým ústavom v Piešťanoch, Poštovým múzeom v Banskej Bystrici, Galériou Jána Koniarka v Trnave, Liptovským múzeom v Ružomberku, Slovenským technickým múzeom v Košiciach, Správou hradu v Oravskom Podzámku, spolupracovali sme s biskupskými úradmi v Trnave, Nitre, Spišskom Podhradí, Košiciach, Rožňave, s kňazským seminárom Sv. Gorazda v Nitre, v Spišskej Kapitule, Kláštorom Bratov tešiteľov v Marianke, Kláštorom milosrdných sestier sv. Kríža v Trnave, so seniorátom evanjelickej cirkvi v Trnave.

Významnú spoluprácu máme i s inými filatelistickými organizáciami ako je Spoločenstvo Svätého Gabriela, Spoločnosťou olympijskej a športovej filatelie, Slovenským vedeckým filatelistickým spoločenstvom a Spolkom košických filatelistov.

Pri tejto činnosti stretli členovia zväzu množstvo filatelistov i ne filatelistov, oslovili značné množstvo predstaviteľov rôznych inštitúcií a organizácií, cirkevnej a štátnej správy. Práve spomínanou činnosťou sa zväz zaraďuje medzi významných šíriteľov a propagátorov kultúry v občianskej spoločnosti a pozitívneho imidžu filatelie ako záľuby.

Spolupráca so zahraničím

Spoluprácu so zahraničím mal v svojej náplni predseda ZSF. Vybavoval zahraničnú korešpondenciu s FEPA a FIP a s partnerskými národnými zväzmi. Navrhoval personálne obsadzovanie zahraničných výstav a spolupracoval s národnými komisármi. Pravidelne podľa potreby informoval Radu ZSF o svojej činnosti.

Plnenie bilaterálnych zmlúv

ZSF má uzavreté Zmluvy o spolupráci zo Zväzom českých filatelistov, Zväzom filatelistov Ruska, Zväzom filatelistov Chorvátska, Zväzom maďarských filatelistov a Zväzom poľských filatelistov. V tomto funkčnom období ZSF

sa plnili zmluvy takto. Po vzájomnej dohode sme utlmili bilaterálne výstavy s dvojročnou periodicitou, s výnimkou Zväzu poľských filatelistov, ktorá má t. r. už šieste pokračovanie. Pokračovala výmena zväzových časopisov. Pravidelné ročné stretnutia predsedov sa uskutočňovali na kongresoch FEPA alebo na FIP a FEPA výstavách, na ktorých sa zúčastnili. Okrem toho sa uskutočnilo stretnutie predsedu ZSF s predsedom SČF v Prahe Ing. Lumírom Brendlom (2006) a predsedom MABEOSZ-u v Bratislave Szandorom Kurdiczom (2007). Na tomto stretnutí odovzdal predseda MABEOSZ-u predsedovi ZSF Zlatý čestný odznak MABEOSZ-u za významný príspevok k rozvoju vzťahov medzi partnerskými zväzmi. Následne bol predseda MABEOSZ-u pán S. Kurdicz vyznamenaný Radou ZSF za aktívnu spolupráci Zlatým čestným odznakom ZSF, ktorý mu bol odovzdaný počas FEPA výstavy HUNFILEX 2007.

Bilaterálne výstavy

V tomto volebnom období nastal útlm tejto činnosti pre nedostatok financií. Dvojročnú periodicitu spoločných výstav vyplývajúcu zo Zmluvy o spolupráci sme dodržali len so Zväzom Poľských filatelistov. V roku 2005 sme sa zúčastnili 5. Poľsko–slovenskej výstavy v Krakove, ktorá bola súčasťou Dní slovenskej kultúry v Poľsku. Významná a úspešná bola naša spolupráca so slovenským konzulátom v Krakove. V tomto čase (19.10. – 27.10. 2007) prebieha 6. Slovensko – poľská výstava v Poľskom inštitúte v Bratislave a je úspešným pokračovaním doterajšej spolupráce so Zväzom poľských filatelistov. Vysoko si ceníme činnosť predsedu organizačného výboru Ing. M. Bachratého a ďakujeme mu, že stál pri realizácii všetkých slovensko-poľských výstav.

Spolupráca so Zväzom rakúskych filatelistov (VÖPh)

VÖPh bol na začiatku funkčného obdobia jediný zo susediacich filatelistických zväzom, s ktorým nemal ZSF pravidelnú spoluprácu. Úspešné kontakty som nadviazal ako komisár ZSF na výstave WIPA 2000. Spolupráca sa v širokom rozsahu prehĺbila na výstave SLOVENSKO 2002. V tomto funkčnom období boli predstavitelia ZSF pozývaní na Dni otvorených dverí VÖPh, ktoré sú organizované každý rok v prvú novembrovú sobotu v sídle VÖPh vo Viedni v spolupráci s niektorým zo spolupracujúcich zväzov. Rada VÖPh uskutočnila svoje zasadnutie v Bratislave (máj 2005) a pozvala ZSF ako účastníka a spoluorganizátora Dní otvorených dverí VÖPh spolu so Slovinskom. Na podujatí sme mali propagačný stánok, boli vydané celiny k tomuto podujatiu a bol prezentovaný exponát zväzu „Kroje“, ktorý pre túto príležitosť vytvorili Ing. A. Urminský, Dr. M. Zika a Doc. Ľ. Floch. Podujatia sa zúčastnil veľvyslanec SR vo Viedni Prof. Dr. Jozef Klimko, delegácia vedenia Slovenskej pošty vedená gen. riaditeľom Dr. Dobrotkom, zástupcovia POFIS-u, ktorý tam mal predajný stánok a zástupcovia slovenského rozhlasu. Delegácia ZSF bola pozvaná na udelenie Ceny Grand Prix WIPA 2005 najkrajšej známke sveta, ktorú vyhrala slovenská poštová známka zobrazujúca prepis obrazu Medňanského z emisie Umenie.

Za mimoriadne angažovanie sa pri rozvoji spolupráce Rada ZSF udelila

predsedovi VÖPh Erichovi Boberovi Zlatý čestný odznak ZSF (2005). Rada VÖPh udelila v tom istom roku predsedovi ZSF za rozvoj spolupráce Zlatý čestný odznak VÖPh.

Spolupráca pokračuje ďalej aj po zvolení nového predsedu VÖPh pána Mgr. Antona Tettinka a novozvolenej Rady VÖPh (2007). Sú vytvorené predpoklady pre úspešnú cezhraničnú spoluprácu bratislavského ZKF a susediaceho rakúskeho regiónu Brugh am Leitha.

Spolupráca s FIP a FEPA

Členské poplatky v týchto organizáciách boli hradené načas. Ich výška je zachytená v správe hospodára ZSF. Zástupcovia ZSF sa zúčastnili všetkých kongresov týchto organizácií s výnimkou FIP kongresu v Singapure (2004), kde sme pre nedostatok financií poverili zastupovaním Zväz českých filatelistov. V snahe minimalizovať náklady na túto činnosť zväz zastupoval na kongresoch ten člen zväzu, ktorý bol v tom istom čase aj národným komisárom výstav, ktorých sprievodným podujatím bol i kongres. Kongresov sa zúčastňoval predseda ZSF, s výnimkou FEPA Kongresu v Bruseli, kde zastupoval zväz MUDr. P. Osuský a FIP Kongresu v Malage (2006), kde zastupoval zväz Dr. V. Jankovič. Na kongresoch vystupovali naši zástupcovia aktívne a ich príspevky sa týkali činnosti ZSF v komisiách FIP, výstavnej a rozhodcovskej činnosti. Členovia zväzu pracujú v komisiách FIP takto: MUDr. P. Osuský, Komisia námetovej filatelie FIP, MVDr. Molnár, Komisia maximafilie FIP, Doc. J. Tekeľ, Komisia pre boj s podvrhmi a falzifikátmi FIP (do roku 2005). S komisiou pre voľnú triedu na úrovni FEPA spolupracuje

Doc. Ľ. Floch. Vyvinuli sme iniciatívu, aby členovia výstavnej poroty ZSF sa stali členmi porôt FEPA a FIP. Doc. J. Tekeľ sa zúčastnil školenia a skúšok na FEPA porotcu v Londýne v roku 2004 a po úspešnej skúške sa stal FEPA porotcom. Žiaľ, krátko potom zomrel a t. č. nemá ZSF zastúpenie v týchto porotách. Inicioval som prijatie ďalších členov poroty ZSF do týchto orgánov a v horizonte roka 2010 by sa to mohlo realizovať. Našu vyššiu angažovanosť v aktivitách FIP a FEPA sťažuje jazyková bariéra a relatívne vysoké náklady na túto činnosť. T. č. nemá ZSF takúto položku vo svojom rozpočte. V súčasnosti máme dvoch akreditovaných FIP a FEPA komisárov, ktorými sú MUDr. P. Osusky a Doc. Ľ. Floch. FIP a FEPA predpisy pre činnosť národných komisárov vyžadujú akreditovaných komisárov poznajúcich príslušné FIP a FEPA predpisy týkajúce sa tejto

činnosti. V príprave na túto pozíciu sú Dr. V. Jankovič pre FIP výstavy a Ing. M. Bachratý a Ing. O. Piszton pre FEPA výstavy. Podmienkou pre plnú akreditáciu je znalosť príslušných predpisov, schopnosť komunikovať v niektorom FIP jazyku (anglicky, nemecky, francúzsky, taliansky a španielsky) a absolvovanie dvoch výstav ako komisár pozorovateľ.

Účasť na FEPA a FIP výstavách

Pre účasť na výstavách je podmienkou členstvo vo FEPA a FIP. Prehľad účasti na nich podáva správa výstavnej komisie.

Vážení delegáti, vypočuli ste si správu o činnosti.

Bol by som rád, aby ste odovzdali informácie z tejto správy do svojich klubov a prispeli k imidžu zväzu ako organizácie, ktorá robí pre svojich členov čo je v jej možnostiach. Konštatujem, že sme toho urobili veľa a môžeme byť na našu činnosť právom hrdí. Bol by som rád, keby fakty v správe nám pomohli urobiť správne rozhodnutia s nasmerovaním našej činnosti v budúcom volebnom období.

Ďakujeme Ing. J. Jantošovi, tajomníkovi ZSF, pracovníčkam sekretariátu zväzu I. Valaškovej a A. Köglerovej a členom KF Ladislava Novotného (51-09) za organizačné zabezpečenie valného zhromaždenia. Naša vďaka patrí tiež vedeniu Fakulty chemickej a potravinárskej fakulty STU za poskytnutie priestorov na toto rokovanie a pracovníčkam fakultnej jedálne za občerstvenie a chutný obed.

Ďakujem všetkým, čo poskytli podklady pre túto správu, najmä hospodárovi zväzu p. Jánovi Moravčíkovi za perfektné podklady o hospodárení zväzu, všetkým, ktorí mi poskytli pripomienky a tým i k jej terajšej podobe a sekretariátu zväzu za rozmnoženie.

Ľubomír Floch
Predseda ZSF

PREDSTAVUJEME

PRVÉ EUROVÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY NA SLOVENSKU

Slovenská pošta sa už od začiatku roka 2008 intenzívne pripravuje na vstup do eurozóny. Tento významný krok sa odzrkadlí vo všetkých oblastiach života, nielen v ekonomickej rovine, ale hlavne v každodennom živote. Tak ako sa celá spoločnosť pripravuje na túto dôležitú zmenu, aj Slovenská pošta postupne rieši celý rad úloh, medzi ktorými je aj príprava a realizácia emisného plánu poštových známok v novej euro mene.

Vzhľadom na to, že na každej pošte prichádzajú naši zamestnanci i verejnosť do kontaktu s poštovými známkami, chceli by sme vám v tomto článku poskytnúť základné informácie z oblasti známkovej tvorby v súvislosti so zavedením eura na Slovensku a o platnosti poštových známok s nominálnou hodnotou v slovenskej mene.

Základné informácie o poštových známkach v súvislosti so zavedením eura na Slovensku

V zmysle zákona Národnej rady SR č. 659/2007 Z. z. o zavedení meny euro v Slovenskej republike a o zmene a doplnení niektorých zákonov zo dňa 28. 11. 2007 (ďalej len zákon).

Poštové známky nepodliehajú duálnemu zobrazovaniu.

Do **31. 12. 2009** je možné bezo zmien používať poštové známky s nominálnou hodnotou v slovenskej mene na zaplatenie poštových služieb, resp. iných služieb v zmysle Tarify SP, a. s..

Od **1. 1. 2009** do **31. 12. 2009**, po zavedení meny euro, bude možné používať poštové známky s nominálnou hodnotou v slovenskej mene, v mene euro a bez nominálnej hodnoty na zaplatenie poštových služieb, pričom ich bude možné vzájomne kombinovať.

Predaj poštových známok s nominálnou hodnotou v slovenskej mene bude od **1. 1. 2009** zabezpečovať potenciálnym záujemcom len Poštová filatelistická služba (POFIS).

Platnosť poštových známok s nominálnou hodnotou v slovenskej mene definitívne končí **31. 12. 2009**.

Výmena poštových známok s nominálnou hodnotou v slovenskej mene sa nebude vykonávať za iné platné poštové známky, t.j. za poštové známky s nominálnou hodnotou v mene euro, resp. bez nominálnej hodnoty.

Do 90 dní od skončenia platnosti poštových známok s nominálnou hodnotou v slovenskej mene, t.j. v priebehu prvých troch mesiacov roka **2010,** Slovenská pošta dokončí ich stiahnutie a zásoby zničí v spolupráci s ministerstvom.

Od **1. 1. 2010** bude možné používať na zaplatenie poštových služieb len poštové známky s nominálnou hodnotou v mene euro a bez nominálnej hodnoty.

Prvé eurové poštové známky na Slovensku

1. 1. 2009 vydá Slovenská pošta na základe schváleného emisného plánu slovenských poštových známok na rok 2009 prvú pamätnú poštovú známku s nominálnou hodnotou 1 euro. Autorom výtvarného návrhu a rytcom tejto symbolickej poštovej známky je akad. maliar Martin Činovský. Poštová známka na upravenom tlačovom liste so šiestimi známkami, ku ktorej budú zároveň vydané aj sprievodné filatelistické produkty, bude vytlačená technikou oceľotlače z plochých platní v kombinácii s ofsetom v náklade 100 tisíc kusov.

2. 1. 2009 vydá Slovenská pošta ďalších dvanásť hodnôt základných eurových poštových známok. Osem výplatných poštových známok bude kopírovať štruktúru ôsmich eurových mincí a štyri príležitostné poštové známky budú mať nominálne hodnoty podľa najčastejšie používaných známok v zmysle aktuálne platnej tarify. Tieto poštové známy sú súčasťou nového emisného radu „Kultúrne dedičstvo Slovenska – predrománske a románske pamiatky“. Prvé eurové poštové známky budú mať nový dizajn, na ktorom participoval holandský dizajnér slovenského pôvodu, Peter Biľak a renomovaný slovenský grafik Peter Augustovič. Základnou myšlienkou novej emisie eurových poštových známok bolo prezentovanie slovenského kultúrneho dedičstva z počiatkov kresťanskej kultúry na Slovensku, nakoľko práve kresťanstvo bolo v minulosti zjednocujúcim prvkom celej Európy. Emisný rad prezentuje historicky vysoko hodnotné a v povedomí širšej verejnosti málo známe kultúrne pamiatky z obdobia 9. – 13. storočia, ktoré sú roztrúsené po celom území Slovenska. Na výtvarných návrhoch poštových známok participovali najvýznamnejší slovenskí autori poštových známok, piati výtvarníci P. Augustovič, I. Benca,

R. Brun, A. Feke a P. Uchnár a traja rytci R. Cigánik, A. Feke a F. Horniak. Išlo o konzistentný tím umelcov koordinovaných finálnym dizajnérom P. Augustovičom, pričom požiadavkou SP bolo, aby boli známky farebne ľahko rozlíšiteľné na prvý pohľad tak ako bankovky. Spoločným znakom týchto výplatných poštových známok je rovnaké šrafovanie pozadia, jednotná úprava a formátovanie písma fontom Fedra od Petra Biľaka. Zjednocujúcim motívom, v doterajšej histórii slovenskej známkovej tvorby najrozsiahlejšej série známok, je motív sakrálnej architektúry. Na známkach nie sú zobrazené len pohľady na kostolíky, ale aj architektonické detaily typické pre románske umenie, pretože architektúra bola v minulosti nositeľom ostatných umeleckých druhov. Na základe odporúčania konzultantky PhD. Bibiany Pomfyovej z Ústavu dejín umenia SAV sú tu prezentované najzaujímavejšie dekorácie interiérov, či už hlavíc stĺpov a portálov, alebo nástenné maľby. Požiadavkou SP pritom bolo, aby tieto pamiatky reprezentovali celé územie Slovenska podľa súčasného geopolitického rozdelenia na osem Vyšších územných celkov.

Poštové známky č.1. – 8. budú tlačené technikou rotačnej oceľotlače v kombinácii s hĺbkotlačou, č. 12 oceľotlačou z plochých platní v kombinácii s ofsetom. Poštové známky č. 9. – 11. budú tlačené ofsetom.

Autormi výtvarných návrhov a rytcami poštových známok sú umelci:

Kaplnka sv. Margity, Kopčany – Peter Uchnár, Arnold Feke

Rotunda sv. Margity, Šivetice – Igor Benca, Rudolf Cigánik

Rímsko-katolícky kostol Panny Márie, Boldog – Peter Augustovič, Rudolf Cigánik

Rímsko-katolícky kostol sv. Jána Krstiteľa, Sedmerovec-Pominovce – Róbert Brun, Rudolf Cigánik

Evanjelický (pôvodne rímsko-katolícky) kostol vo Svätušiach – Arnold Feke

Rímsko-katolícky katedrálny kostol sv. Martina, Spišské Podhradie-Spišská kapitula – Peter Uchnár, Arnold Feke

Rímsko-katolícky kostol Panny Márie, Bíňa – Karol Felix, František Horniak

Rímsko-katolícky kostol sv. Michala Archanjela, Dražovce – Karol Felix, František Horniak

Pôvodne rímsko-katolícky kostol Narodenia Panny Márie, Čierny Brod – Peter Augustovič

Rímsko-katolícky kostol sv. Štefana kráľa, Žilina-Závodie – Róbert Brun

Rímsko-katolícky kostol sv. Egídia, Ilija – Igor Benca

Rímsko-katolícky farský kostol sv. Kríža, Hamuliakovo – Dušan Kállay, Martin Činovský (hárčeková úprava 1 známky s kupónmi)

Ukážky výtvarných návrhov sú pracovnými verziami vo forme kresieb, v dôsledku čoho finálna podoba poštových známok nemusí presne zodpovedať uverejneným výtvarným návrhom. Účelom ich uverejnenia je poskytnutie prvej informácie o pripravovaných emisiách poštových známok v súčasnom štádiu procesu ich tvorby.

***Ing. Ruženka Gilányiová**, vedúca oddelenia reklamy a propagácie POFIS, SP, a. s.*

***Mgr. Martin Vančo, PhD.**, vedúci odboru POFIS, SP, a. s.*

(Vyobrazenie známok je na vloženom letáku.)

EMISNÝ PLÁN SLOVENSKÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMOK NA ROK 2009						
Dátum vydania	**Názov emisie**	**Nom. hod.**	**Hod. (SKK)**	**Forma TL**	**Techni-ka tlače**	**Poč. zn. na TL**
01.01.09	Pamätná prvá Eurová známka	1 €	30,00	UTL	Otp/O	6
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kapl.sv. Margity pri Kopčanoch	0,01 €		TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol Matky Božej v Boldogu	0,02 €	0,50	TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Rotunda sv. Margity v Šiveticiach	0,05 €	1,50	TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol sv. Jána Krstiteľa Sedmerovec-Pominovce	0,10 €	3,00	TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol vo Svätušiach (Szentes)	0,20 €	6,00	TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol v Čiernom Brode	0,33 €	10,00	TL	O	50
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol sv. Martina v Spišskej Kapitule	0,50 €	15,00	TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol sv. Štefana kráľa Žilina-Závodie	0,83 €	25,00	TL	O	50
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Premonštrátsky kláštor P. Márie v Bíni	1 €	30,00	TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol sv. Egídia v Iliji	1,66 €	50,00	TL	O	50
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol sv. Michala archanjela v Dražovciach	2 €	60,25	TL	Otr/Hl	100
02.01.09	Kult. ded. Slov.: Kostol sv. Kríža v Hamuliakove	3 €	90,38	HA	Otp/O	1
27.02.09	Veľká noc 2009 - Kraslice	0,33 €	10,00	TL	O	50
13.03.09	Šport - Bojové umenia	0,33 €	10,00	TL	Otr/Hl	50
17.04.09	Osobnosti - Aurel Stodola (1859 – 1942)	0,50 €	15,00	TL	O	50
07.05.09	40. výročie vzniku Najvyššieho kontrolného úradu SR	0,76 €	23,00	TL	Otr/Hl	50
11.05.09	40. výročie založenia ZSF - ZPK	0,33 €	20,00	UTL	Otr/Hl	8 + k
28.05.09	EUROPA 2009 – Astronómia	0,73 €	22,00	UTL	O	8

EMISNÝ PLÁN SLOVENSKÝCH POŠTOVÝCH ZNÁMOK NA ROK 2009						
Dátum vydania	**Názov emisie**	**Nom. hod.**	**Hod. (SKK)**	**Forma TL**	**Techni-ka tlače**	**Poč. zn. na TL**
02.06.09	Osobnosti - Žofia Bosniaková (1609 – 1644)	0,93 €	28,00	HA	Otp/O	1
14.08.09	Bienále ilustrácií Bratislava 2009	0,33 €	10,00	TL	Otr/Hl	50
11.09.09	Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Carnuntum	1,33 €	40,00	HA	Otp/O	1
11.09.09	Spoločné vydanie s Rakúskom – Limes romanus, Gerulata	1,33 €	40,00			1
23.10.09	Ochrana prírody – Korytnačka močiarna	0,80 €	24,00	UTL	Otp/O	3
23.10.09	Ochrana prírody – Salamandra škvrnitá	0,80 €	24,00			3
11.11.09	Vianoce 2009 - Zimný motív	0,33 €	10,00	TL	O	50
27.11.09	Umenie - Ján Mudroch (1909 – 1968)	1,13 €	34,00	UTL	Otp	4
27.11.09	Umenie - Cyprián Majerník (1909 – 1945)	1,13 €	34,00	UTL	Otp	4
18.12.09	Deň poštovej známky – Louis Braille (1809 – 1852)	1,00 €	30,00	TL	Otr/Hl	30 + k

Vysvetlivky

Kód	**Druh produktu**	**Cena produktu**
NL	nálepný list	0.80 € (vrátane 19% DPH)
ZZ	známkový zošitok	nominálna hodnota známok
TL	tlačový list	nominálna hodnota známok
CM	Carte maxima, analogická pohľadnica	0.37 € + nominálna hodnota známky
HA	hárček	nominálna hodnota známok
PaL	pamätný list	cena produktu sa mení
Pt	príležitostná tlač	cena produktu sa mení
FDC	obálka prvého dňa vydania	0.63 € + nom. hod. známky, 3 mes. po vydaní 1.19 € (vrát. 19% DPH)
UTL	upravený tlačový list	nominálna hodnota známok
k	kupón	

2. Národné letecké dni

v Piešťanoch

Ak sa raz niekto podujme na spracovanie histórie slovenského letectva a leteckých motívov na slovenských poštových známkach, bude mať pomerne dosť rozsiahleho materiálu. Okrem leteckých známok zo Slovenského štátu a známok s Mohylou M. R. Štefánika a známok s jeho portrétom na československých známkach. Ďalej siahne za leteckými známkami ČSR, niektorými známkami Londýnskeho vydania a známkami nového Slovenska, ktoré zobrazujú napr. Š. Baniča, A. de S. Exupéryho, W. a O. Wrightovcov, J. Bahýľa, A. Kvasa. Určite nezabudne na kozmonautov, ktorí vyšli z radov vojenských letcov – V. Remek, Ivan Bella a americký astronaut s koreňmi z Kysúc E. Cernan. Nádejný vystavovateľ bude mať dosť možností na dokumentáciu niektorých leteckých dní na Slovensku a príležitostných letov, ktoré sa počas nich konali. Na Slovensku sa konalo niekoľko majstrovstiev sveta v parašutizme aj v akrobatickom lietaní. Veľa príležitostných poštových pečiatok k téme letectva má pôvod v Trenčíne, existuje poštová dokumentácia balónových letov z Trenčína a na Nitrafile, vetroňové lety si pamätáme z Detvy alebo Nitry. Z historických materiálov poznáme strojovú pečiatku rotoražec s propagáciou Masarykovej leteckej ligy, ktorú používali niektoré slovenské pošty, dokonca aj voľakedajší „východ“ Slovenska – Mukačevo na Podkarpatskej Rusi. A ešte sú tu aj slovenské aerogramy, dokumentácia prvých letov zo slovenských letísk a niektorých liniek ČSA zo Slovenska.

Nečiním si nárok na úplnosť v tomto prehľade (možno s dlhším úvodom), ale dovolím si tvrdiť, že významnú kapitolu v tomto zatiaľ neuskutočnenom filatelistickom diele budú mať 2. Národné letecké dni - Dni národnej hrdosti, ktoré sa konali na letisku Piešťany v dňoch 14. a 15. júna 2008. Návštevníci tu videli ukážky letov, akrobatické čísla, výsadkárov, historické lietadlá aj najmodernejšie stroje Airbus A3 19CJ dopravného letectva ČR, ktoré slúži na prepravu ústavných činiteľov, alebo švédsku stíhačku JAS-39 Gripen. To boli skutočné bonbóniky pre návštevníkov, ktoré zanietený zberateľ iste objaví na (zahraničných) filatelistických materiáloch.

Záštitu nad 2. Národnými leteckými dňami prevzali prezident SR Ivan Gašparovič a premiér Róbert Fico a na najväčšiu leteckú udalosť roka na Slovensku pozýval poslanec NR SR a predseda Trnavského samosprávneho kraja Tibor Mikuš. Úrad Trnavského samosprávneho kraja vo výplatnom stroji používal príležitostný štočok s logom leteckých dní, doplnený štátnym znakom a siluetou vojenskej stíhačky MiG 29. Nebo nad Piešťanmi bolo počas oboch dní zaplnené desiatkami typov lietadiel a vrtuľníkov nášho letectva, viaceré z nich zberateľ nájde zobrazené na známkach ZSSR alebo Ruska.

Pred konaním 2. NLD som sa zúčastnil rannej relácie „naživo“ v STV s riaditeľom leteckých dní p. Zdeňkom Úšelom. K propagácii podujatia

prispelo aj vystúpenie pre reláciu Poľná pošta a rozhovor na pódiu s moderátorom počas prvého dňa leteckého festivalu.

Na letisku bol zriadený stánok Trnavského samosprávneho kraja s propagačným materiálom, v ktorom bol umiestnený priečinok s pracoviskom POFISu a s poštovou schránkou.

Pre návštevníkov boli pripravené 2 príležitostné poštové pečiatky, ktoré navrhol Marek Gilányi. V sobotu 14. júna 2008 sa používala poštová pečiatka s portrétom slovenského vynálezcu Štefana Baniča na pozadí schémy jeho konštrukcie padáka doplnená mottom leteckých dní – Dni národnej hrdosti. Pre obsahové naplnenie tohto motta sa v publikovaných materiáloch okrem gen. Milana Rastislava Štefánika častejšie objavoval aj vynálezca v odbore rádiotelegrafie Jozef Murgaš, návštevníkom pripomenuli aj hrdinu bitky o Britániu letca RAF Otta Smika, verejnosti žiaľ neznámeho gen. Jána Ambruša alebo vojaka americkej armády Michala Strenka, ktorý bol zobrazený na americkej poštovej známke, ako so skupinou vojakov vztyčuje americkú zástavu na ostrove Iwo Jima v Tichomorí.

Na leteckých dňoch sa v sobotu, v prvom dni konania o 14. hod. uskutočnil príležitostný let helikoptérou Robinson 22, ktorá oficiálne prepravila poštové zásielky mimoriadnym leteckým poštovým kurzom z Piešťan do rodiska Š. Baniča, do Smoleníc. Uskutočnenie helikoptérového letu, bolo vôbec prvým aerofilatelistickým podujatím v histórii samostatného Slovenska, ktoré nielen symbolicky okrem Š. Baniča pripomenulo významnú osobnosť priekopníka letectva a konštruktéra vrtuľníkov, slovenského vynálezcu Jána Bahýľa. Výnimočnosť tejto poštovej a filatelistickej udalosti počas 2. Národných leteckých dní v Piešťanoch je o to významnejšia, ak si uvedomíme, že predchádzajúce lety helikoptérou sa konali v ČSSR v súvislosti so svetovými výstavami poštových známok PRAGA a táto skutočnosť, výnimočnosť a filatelistickú dôležitosť podujatia umocňuje.

Ako poštové zásielky využili návštevníci najmä poštou vydané celinové obálky so známkou 10 Sk Lipová ratolesť, ktoré Slovenská pošta vydala na objednávku Trnavského samosprávneho kraja s prítlačou oficiálneho loga leteckých dní, symbolicky doplneného akrobatickým letom troch lietadiel. Mnoho návštevníkov aj filatelistov si pripravilo svoje zásielky, pohľadnice a poštové lístky na túto ojedinelú príležitosť získania aerofilatelistickej celistvosti.

Prepravené zásielky dostali modrú prídavnú pečiatku Prepravené vrtuľníkom Robinson 22 s obrazom symbolu Piešťan – barlolamača – a Smolenického zámku. Uzáver pripravila pošta Piešťany 1, vstup s uzáverom na letiskovú plochu k vrtuľníku vybavila Ing. Ruženka Gilányiová z bratislavského POFISu a funkcie poštmajstra na kurze medzi Piešťanmi a Smolenicami sa ujal autor tohto príspevku.

Povolenie na štart dostala helikoptéra Robinson 22 krátko po 14. hod. z veže Piešťanského letiska. Bol povolený let nad Váhom po Leopoldov, odkiaľ pilot Igor Suško spoločnosti Flight Service nabral kurz na Smolenice, obíduc (obletiac) veľkým oblúkom jaslovskobohunickú Atómku. Mnoho razy som prekrižoval tieto miesta autami a autobusmi pri návštevách škôl trnavského okresu ale pohľad zhora bol skutočne neobyčajne krásny. Často mi robila problém identifikácia tej ktorej dediny. Dolnú Krupú som spoznal podľa kaštieľa, Bíňovce a Trstín podľa neďalekej priehrady a Smolenice učupené pod Molpírom a hrebeňom Veterlína, kde som kedysi ako učiteľ začínal, sa nedajú zmýliť s ničím. Let prebiehal pokojne za krásneho počasia. Okolo Smolenického zámku sme urobili jeden okruh, aby sme na lúke pod zámkom, sledovaní opaľujúcimi sa turistami, vybrali vhodné miesto pristátia. Tu nás čakal hovorca predsedu TTSF p. Krajčovič, ktorý fotograficky dokumentoval túto časť leteckých dní. Neďaleko čakala pani vedúca pošty Smolenice s dennou pečiatkou, aby potvrdila pristátie v Smoleniciach a potom stovky zásielok vypravila na ďalšiu cestu adresátom. Dennú pečiatku Smoleníc dostali zásielky z časových dôvodov v improvizovanom poštovom úrade na lavičke pod neďalekým lesíkom. Návrat bol trošku problémovejší – čakali sme na povolenie z riadiacej veže, pretože produkcia na letisku bola veľmi nabitá. Náš spiatočný let po rovnakej linke sme museli prerušiť 2x, než sme dostali vhodný priestor na návrat. Na piešťanskom letisku sme po lete nad Váhom, Madunicami, piešťanskou SÍňavou a Bankou pristáli po 17. hodine.

Na druhý deň, v nedeľu 15.6.2008 pošta na letisku používala príležitostnú pečiatku s logom 2. Národných leteckých dní.

Organizátor dal vyhotoviť aj prítlač loga leteckých dní na kupónoch personalizovanej známky Dália 10 Sk. Pravá časť tlačového listu zobrazovala portréty M. R. Štefánika, Š. Baniča, J. Murgaša a O. Smika s ich krátkymi osobnostnými charakteristikami. O všetky materiály bol veľký záujem ako medzi

návštevníkmi, tak aj medzi samotnými organizátormi a priamymi aktérmi dní z radov letectva a ozbrojených síl. Bol som pozvaný aj k predsedovi TTSK Tiborovi Mikušovi a p. prezidentovi Ivanovi Gašparovičovi a získal som jeho autogram na celinovú obálku.

Sprievodným podujatím 2. NLD bola aj propagačná výstava v Balneologickom múzeu Piešťany, pripravená v spolupráci KF Piešťany a KF Tirnavia. Vernisáž sa uskutočnila pred leteckými dňami. Mala filatelisticko – filokartistický charakter so zameraním na letecké motívy slovenských známok a históriu letectva. Hlavnou časťou bol exponát analógových pohľadníc MVDr. J. Molnára Od balóna po Concorde a ďalšie aerofilatelistické materiály zo zbierok A. Urminského a J. Mičku. Nechýbali medzi nimi poštové materiály prvých letov na Slovensku, balónových letov, príležitostné poštové pečiatky a známky k dejinám letectva, k významným osobnostiam ako boli M. R. Štefánik, Š. Banič, Otto Smik, kozmonauti Vladimír Remek, Ivan Bella, Eugen Cernan.

K propagačnej výstavke bol pripravený poštový lístok so zobrazením historického plagátu, pozývajúceho na odhalenie Mohyly M. R. Štefánika na Bradle so Štefánikovým portrétom od Mikuláša Galandu (tento nádherný portrét sa niekoľko razy objavil v príležitostných poštových pečiatkach) a propagačný kašet, pripomínajúci 75 rokov začatia overovacích letov na zapojenie Piešťan do civilnej leteckej dopravy.

Pre návštevníkov leteckých dní vydal Trnavský samosprávny kraj 60 stranový informačno-propagačný bulletin formátu A4. Plné štyri farebné strany nesú filatelistický obsah slovenských známok a výberu poštových pečiatok s leteckou tematikou, pripravené poštové pečiatky a štočok výplatného stroja k podujatiu, všetky slovenské aerogramy a tlačový list personalizovanej známky. Obrázok pripravovaného poštového lístka iba dokumentuje včasnosť organizátorov s prípravou podujatia, pretože predpokladané vydanie „kartičky“ bolo nahradené poštovým lístkom s prítlačou až po konečnú realizáciu celinovej obálky Slovenskou poštou, pretože vhodné PL neboli na sklade.

Stovky návštevníkov, zvlášť aerofilatelisti získali návštevou Piešťan počas 2. Národných leteckých dní nielen príjemné zážitky zo sledovania leteckých ukážok, ale nepochybne aj obohatenie svojich zbierok filatelisticko-poštový-

mi materiálmi, ktoré v takomto rozsahu a tematickej šírke záberu naplnením jeho hesla na Slovensku nemá obdoby. Je otázkou času ich spracovanie a následné využitie vo filatelistických exponátoch aerofilatelie alebo v tematike leteckej dopravy.

Trnavský samosprávny kraj, osobne jeho predseda Tibor Mikuš, autor projektu 2. Národných leteckých dní Juraj Štaffa, organizátori a všetci, ktorí sa zaslúžili o úspešný priebeh podujatia, bez ohľadu na to či boli z domova alebo prišli zo zahraničia, si zaslúžia absolutórium.

Ján Mička

Stavovské povstania v Uhorsku a bitka Františka II. Rákócziho

pri Trenčíne 3.8.1708

Sedemnáste storočie v slovenských dejinách môžeme označiť ako storočie permanentného nepokoja. Tieto nepokoje vyvolali protihabsburské stavovské povstania Štefana Bočkaja (1604 – 1606), Gabriela Betléna (1619 – 1626), Juraja I. Rákócziho (1644 – 1645), Imricha Thökölyho (1678 – 1685) a Františka II. Rákócziho (1703 – 1711).

Cieľom stavovských povstaní bolo obnovenie stavovských práv a oslabenie absolutizmu habsburskej dynastie ako aj problém náboženskej slobody pre protestantov.

Povstanie Františka II. Rákócziho bolo najvýznamnejším protihabsburským vystúpením v Uhorsku. Prvý úspech kuruci dosiahli 15.11.1703 keď pri Zvolene porazili cisárske vojská. Dňa 28. mája 1704 zvíťazili pri Smoleniciach. Rok 1704 bol pre kurucov relatívne úspešný. Dobyli Bojnice, Nitru, Nové Zámky, Košice a Prešov, avšak 26.12.1704 medzi Hrnčiarovcami a Trnavou sa odohrala bitka, kde cisárske vojsko pod velením generála Siegberta Heistera zvíťazilo.

Ďalšiu porážku utrpeli kuruci v auguste 1705 pri Budmericiach a následne Žitove v Sedmohradsku. Prehĺbujúca sa hospodárska kríza na území ovládanom kurucmi bola príčinou zavedenia medených mincí libertášov. František II. Rákóczi bol si vedomý aj veľkého významu pošty z hľadiska vojenského, preto organizoval svoju vojenskú poštu, ktorá svojou štruktúrou poštovej siete prekonala existujúcu poštu v Uhorsku.

Zásobovanie veľkej armády kurucov, ktorá bola málo bojaschopná, doliehalo predovšetkým na slovenské stolice a preto rástla nespokojnosť s Rákócziho odbojom.

Manifest Turčianskej stolice, bol doručený slovenskými šľachticmi Krištofom Okoličánim a Melicharom Rakovským v júni 1707 Rákóczimu a jeho povstaleckým vodcom generálovi Mikulášovi Berčénimu, generálovi Alexandrovi Károlimu, generálovi Jánovi Botanovi a generálovi Vavrincovi Perkimu na sneme v Ónode. Vyslanci boli obvinení, že ohrozujú jednotu boja za slobodu a boli popravení. Snem v Ónode znamenal zlom vo vývoji povstania.

Rákóczi a Berčeni stratili posledné zvyšky sympatii u širokých más, ale aj u domácej šľachty.

Vojenská rada vo Viedni poskytla v roku 1708 veliteľovi cisárskych vojsk maršálovi Siegbertovi Heisterovi nové posily, aby zlomil kurucký odboj.

Dňa 3. augusta 1708 sa pri Trenčíne v katastri obce Trenčianska Turná – Hámre odohrala bitka, ktorá rozhodla o osude Rákócziho odboja. Maršál Siegbert Heister a generál Ján Pálfi so silami o polovicu slabšími porazili kuruckú armádu, pri ktorej padlo do 3000 kurucov. Kurucká armáda bola v rozklade. Postupne bola vytlačená zo Slovenska, ktoré v roku 1709 postihla morová epidémia.

Cisár Jozef I. v roku 1710 vymenoval za hlavného veliteľa vojsk v Uhorsku generála Jána Pálfiho, ktorý 29. 4. 1711 podpísal s kuruckým generálom Alexandrom Károlim uzavretie mieru a tr-

valé zmierenia i keď Rákóczi a Berčeni toto komplikovali zahraničnými aktivitami. Povstanie si na území Slovenska vyžiadalo 80 tisíc obetí.

František II. Rákóczi zomrel 8.4.1735 v Osmanskej ríši.

Pri príležitosti 300. výročia bitky pri Trenčíne bola v Trenčianskej Turnej 1. augusta 2008 usporiadaná medzinárodná konferencia pod záštitou ministra obrany SR Jaroslava Bašku. Na konferencii odznelo niekoľko zaujímavých príspevkov od renomovaných historikov. Význam konferencie umocnila aj účasť podpredsedu vlády Dušana Čaplovača, štátnych tajomníkov ministerstva obrany a ministerstva školstva, predsedu TSK MUDr. Sedláčka, ako aj zástupcov štátnej správy a samosprávy obcí trenčianskeho regiónu, zahraničných hostí a tiež poslancov NR SR. Na záver konferencie jej účastníci sa zúčastnili pietneho aktu položenia vencov k pamätníku bitky a k pamätníku padlých v 1. svetovej vojne v miestnej časti Hámre. Pre účastníkov konferencie bola vydaná pamätnica k 300. výročiu bitky pri Trenčianskej Turnej pod názvom „Neďaleko od Trenčína a medené libertáše". Pobočka Slovenskej numizmatickej spoločnosti Trenčín vydala k tomuto výročiu medailu Františka II. Rákócziho a usporiadala výstavu sečných, bodných a strelných zbraní, ako aj mincí a medailí. Klub filatelistov 52 – 19 pripravil jednorámový exponát a vydal lístok poľnej pošty s portrétom Františka II. Rákócziho. Pošta Trenčín 4 používala príležitostnú poštovú pečiatku.

- Ký -

SITNO 2008

Už po tretíkrát sa zišla skupina filatelistov, aby spolu absolvovali výstup na nejaký slovenský kopec. Po Kriváni v r. 2006 a Ďumbieri v r. 2007, bol tohoročný výstup na Sitno vysoké 1009 m. nad morom, vlastne len prechádzkou. Napriek upršaným dňom pred 19. júlom t.r., kedy sa výstup konal, a tiež v týždni ktorý nasledoval, bolo v ten deň počasie mimoriadne prajné, takže účastníci si užili pekný deň. Po prehliadne múzea v kaštieli vo Svätom Antone, vydali sme sa na Sitno. Druhá skupina vyšla na Sitno od Počúvadelského jazera. Po vyhliadke z veže historickej rozhľadne sme si vypočuli krátku ale fundovanú prednášku PhDr. Vladimíra Krupu, účastníka našej „expedície" o živote a diele nestora slovenského zberateľstva, Andreja Kmeťa, na ktorého počesť sa akcia konala. Prednášku si vypočuli aj náhodní účastníci vychádzky na Sitno. Potom sme absolvovali cestu na prehliadku ruín hradu Sitno a po spoločnom „olovrante" rozchádzali sme sa domov. Desať účastníkov filatelistickej prechádzky (z Bratislavy, Nitry, Topoľčian a Piešťan) si predsavzalo, že v roku 2009, ktorý bude jubilejným pre vznik ZSF v roku 1969, zorganizujú výstup filatelistov na vrch Poľana, nad Detvou, lebo oba tieto zemepisné názvy so založením ZSF úzko súvisia. Už teraz všetkých záujemcov z radov filatelistov a ich priateľov na akciu pozývame.

Za účastníkov a organizátorov

A. Urminský

Čas plynie, známky zostávajú

Svetová filatelistická výstava EFIRO 2008

Time goes by, stamps remain (Čas plynie, známky zostávajú) bolo ústredné heslo výstavy na ktorej som bol národným komisárom. Výstižne charakterizuje postavenie poštovej známky v jej dejinách a v prenesenom význame sa prenáša aj na filateliu. Je už tradíciou, že počas FIP svetových výstav sa konajú aj FIP kongresy. Tohtoročný bol už 70-ty v poradí.

EFIRO (Expozitie Filatelica Romana) výstavy majú viac ako 70 ročnú tradíciu a uskutočňovali sa na národnej i medzinárodnej úrovni. Prvé EFIRO v roku 1932 sa konalo pod záštitou rumunského kráľa Karola II, významného filatelistu tej doby. Tá tohtoročná, štvrtá v poradí, bola svetová a konala sa prvý raz pod patronátom FIP (obr. 1). Mala v názve slovo svetová a svojim obsahom i rozsahom tomu aj zodpovedala. Uskutočnila sa na počesť 150. výročia vydania prvej rumunskej známky (15. júla 1858) vo vtedajšom kniežatstve Moldava. Usporiadatelia, Rumunská pošta a Zväz rumunských filatelistov, venovali jej príprave a realizácii mimoriadnu pozornosť. Na čele organizačného výboru (32 členov) bol Gabriel Mateescu, riaditeľ pre medzinárodnú spoluprácu rumunskej pošty, generálnou komisárkou bola Simona Tarabasanu, vedúca

Obr. 1. Zahájenie výstavy. Prejav prezidenta organizačného výboru G. Mateescu

oddelenia medzinárodných vzťahov rumunskej pošty, konzultantom FIP bol Fernando Aranaz del Rio, riaditeľ Rady FIP a prezident španielskeho filatelistického zväzu. Nad výstavou prevzal záštitu prezident republiky Traian Basescu a Medzinárodná asociácia filatelistických novinárov (AIJP).

Výstava sa uskutočnila 20.6. – 27.6. 2008 vo výstavnom komplexe ROMEXPO. A práve preto, že tam boli vystavené exponáty členov ZSF, viala medzi 71 zástavami aj zástava Slovenskej republiky. Na výstavnej ploche piatich pavilónov bolo umiestnených 3500 moderných výstavných rámov, stánky poštových správ (23) a obchodníkov (29). Zapožičanie, montáž a demontáž rámov robila zmluvne, k všeobecnej spokojnosti organizátorov, španielska firma Iberphila (www.iberphila.es), ktorá tiež rámami i logisticky zabezpečovala Svetovú výstavu „ESPANA 2006“ v Malage.

Zahájenie výstavy sa uskutočnilo za účasti prezidenta republiky Traiana Basescu, princa Radu von Hohenzollern – Veringen, syna bývalého rumunského kráľa a významných osobností hospodárskeho a politického života z Rumunska i zahraničia. Tradičné akcie svetových výstav ako zoznamovací banket, vyhlásenie výsledkov - palmares boli uskutočnené na vysokej spoločenskej úrovni. Poštové správy a národné filatelistické organizácie využili výstavu na prezentáciu svetových výstav CHINA 2009 a PORTUGAL 2010 spojených s recepciou. Národní komisári, porotcovia a kandidáti na túto funkciu boli ubytovaní v oficiálnom hoteli výstavy Phoenicia Grand Hotel****.

K výstave bol vydaný pozoruhodný plnofarebný katalóg (209 strán) na vysokej grafickej úrovni, s článkami o histórii vydania prvej známky, s podrobnými informáciami o výstave a jej sprievodných akciách, s vyobrazením známkovej tvorby Rumunska k tejto udalosti a výrobkov rumunskej pošty.

Rumunská pošta vydala z ročným predstihom na propagáciu výstavy dve emisie a v roku 2008 sedem emisií k výstave samotnej. Obchodná organizácia rumunskej pošty ROMFILATELIA organizovala počas výstavy viacero pozoruhodných spoločenských akcií spojených s uvedením poštových emisií vydaných k výstave. Po predstavení emisie k 150. výročiu vydania prvej rumunskej známky s emblémom hlavy byvola (20.6.) (obr. 2) pripomenuli 45. výročie nadviazania diplomatických vzťahov s Kuvajtom s predstavením spoločnej známky k tomuto jubileu (21.6.). Známka GOPO – „7Arts“ – Grand Prix Tours (France), 1958 uzrela svetlo sveta 22.6. Spoločné vydanie Rumunska a Ruskej federácie pri príležitosti 130. výročia nadviazania diplomatických vzťahov bolo zamerané na Historické pravoslávne kos-

Obr. 2. Emisia k 150. výročiu vydania prvej rumunskej známky. Hárček - legendárna hlava byvola (foto autor)

tolíky zapísané do svetového dedičstva UNESCO (23.6.). Hrady Rumunska boli predstavené 24.6., 500. výročie tlače knihy na rumunskom teritóriu 25.6.. K 600. výročiu prvej historicky dokumentovanej zmienky o meste Jasi bola vydaná známka 26.6.. Sedem emisií počas siedmich dní, sedem inaugurácií na vysokej spoločenskej úrovni, za účasti významných osobností z Rumunska i zahraničia to bol kultúrny rámec pre návštevníkov svetovej expozície, ktorý realizovala rumunská pošta na propagáciu svojej známkovej tvorby.

Bolo tiež vydané deväť výtvarne príťažlivo spracovaných celín, jedna pre každý deň a deväť príležitostných pečiatok, tiež jedna pre každý deň. Tematicky sa viazali na Otvorenie výstavy (20.6.), 150. výročie vydania prvej rumunskej známky (21.6.), Deň poštovej histórie (22.6.), Deň FIP (23.6.), Deň aerofilatelie (24.6.), Deň mladých filatelistov (25.6.), Deň rumunskej pošty (26.6.), Deň AIJP (27.6.) a 70. FIP Kongres (28.6.). Nepríjemným prekvapením bolo, že pečiatku bol možné získať len v deň vydania. Kto očakával, tak ako na iných výstavách tohto druhu, že vloží svoju poštu do rozličných schránok podľa jednotlivých dní a tak získa všetky pečiatky mal smolu. Nedalo sa to. A tak národní komisári a porotcovia, ktorí pre svoj rozvrh práce nemohli sa postaviť každý deň do radu, nemali možnosť získať poštou použité celistvosti a pečiatkovú dokumentáciu.

EFIRO 2008 bola všeobecná výstava pod patronátom FIP, včítane dvoch experimentálnych tried, voľnej triedy a triedy jednorámových exponátov. Na výstave sa podľa Palmares zúčastnilo 760 súťažných exponátov jednotlivcov z 71 členských štátov FIP a 23 exponátov poštových správ. Na tejto výstave boli posledný raz hodnotené jednorámové exponáty ako experimentálna trieda a po prvý raz exponáty poštových správ. Výstava mala vysokú odbornú aj kultúrnu úroveň. Podľa informácie OV EFIRO 2008 uverejnenej na www.efiro2008.ro medailové ocenenia pre 760 súťažných exponátov jednotlivcov boli rozdelené takto: veľké zlaté (LG) 45, zlaté (G) 128, veľké pozlátené (LV) 160, pozlátené (V) 175, veľké strieborné (LS) 102, strieborné (S) 75, postriebrené (SB) 37, bronzové (B) 32. Bolo udelených len 6 diplomov o účasti (CB). Výrazný podiel zlatých medailí (173) a 333 (43%) exponátov kvalifikovaných pre 8 rámov hovorí o vysokej úrovni výstavy a nepotrebuje ďalší komentár. Podľa Správy expertného tímu FIP dva exponáty boli diskvalifikované pre veľký výskyt falošných položiek.

V Čestnom dvore bol vystavený exponát „Výber zo zbierky anglickej kráľovny Alžbety II“, „List z Hirošimy“ požičaný od Nemeckého filatelistického zväzu (BDPh), svetoznáme „Trojuholníky Mysu dobrej nádeje“ od J. Hackmeya z Veľkej Británie, brazílske „Byvolie oči“ od L.A. Indarteho, „Toskánsko“ od I. Saveria a expozícia originálnych matríc prvých rumunských známok z Národného filatelistického múzea v Bukurešti. Veľkú cenu EFIRO 2008 získal Mohammed Sayed zo Spojených arabských emirátov za exponát India 1852 – 1855. V Majstrovskej triede FIP bolo 13 exponátov a Veľkú medzinárodnú cenu získal M. Lorentzen z USA za exponát „Cez hranice Dánska“. Veľkú národnú cenu získala J. Hackmey z Veľkej Británie za „Klasické Rumunsko“.

Organizačný výbor výstavy vybral spomedzi 6 prihlásených exponátov ZSF štyri. V konkurencii 760 súťažných exponátov získali naše exponáty nasledujúce ohodnotenie:

MUDr. Juraj Pálka: „Predznámkové obdobie Maďarska" v triede poštovej histórie, (93 b., zlatá medaila) a špeciálnu cenu venovanú Kráľovstvom morí zo Singapuru, *RNDr. Vojtech Jankovič: „Môj život ako bycikel"* v námetovej triede, (92 b., zlatá medaila), *RNDr. Ondrej Földes: „Slovensko 1939 – 1945"* v teritoriálnej triede, (76 b., veľká strieborná medaila), *Dr. Ľubomír Floch: „Slovenské poštové známky roka 1993"* v triede jednorámových exponátov, (78 b., strieborná medaila). Je to prvý raz, keď ZSF exponáty získali na FIP výstave dve zlaté medaily, čo považujem za významný úspech slovenskej filatelie. Pozoruhodný kvalitatívny skok v úrovni prvých dvoch exponátov za posledné dva roky by mohol byť vzorom pre vývoj ďalších našich exponátov (obr. 3).

Na EFIRO výstave súťažili po prvý raz aj exponáty 23. národných poštových správ. Hodnotila ich odborná porota vytvorená len pre tento účel. Bola zložená zo zástupcov UPU - WADP a FIP. Zvíťazila francúzska poštová správa (78 b., zlatá medaila), druhá bola Austrálska poštová správa (77b., strieborná medaila), tretia bola Rumunská poštová správa (76b., bronzová medaila). Slovenská pošta a.s. sa umiestnila s 54 bodmi na 15.–21. mieste spolu s ďalšími 7 poštovými správami, posledné miesto získala Grécka pošta so 41 bodmi.

Vystavovatelia, porotcovia i národní komisári dostali jednotnú medailu s vyrytým menom. Úroveň medaile bola odstupňovaná miniatúrnym faksimile prvej rumunskej známky zasadenom do medaile v bronzovom, striebornom alebo zlatom prevedení. Národní komisári (74), porotcovia (66) a členovia expertného tímu (3) dostali za svoju prácu pozlátené medaily.

Organizačný výbor a národní komisári pripravili výstavu na veľmi dobrej úrovni a patrí im naše uznanie a poďakovanie. Výstavu hodnotím ako výrazný úspech slovenskej filatelie, ako významný príspevok organizátorov k rozvoju svetovej filatelie a budovaniu priateľských vzťahov medzi filatelistami celého sveta, ako významný príspevok k prieniku filatelie do občianskej spoločnosti.

S pozitívnym ohlasom sa stretol ústretový krok ZSF k nadviazaniu kontaktov s ostatnými národnými filatelistickými zväzmi a delegátmi kongresu prostredníctvom celiny s prítlačou loga výstavy s pozdravom a textom na rube lístka. Celinu bez textu na zadnej strane si mohli členovia ZSF abonovať v Stredisku novinkovej služby ZSF a bola vyobrazená v našom časopise Spravodajca ZSF 2008. Ďakujeme POFIS-u, obchodnej organizácii Slovenskej pošty a.s., za materiálnu podporu tejto akcie. Celiny boli rozdané členom OV, komisárom a delegátom 70. Kongresu FIP. Očakávam, že prinesú výsledky, ktoré sa ukážu už v blízkej budúcnosti.

Obr. 3. Výstavná medaila. Rub a líce zlatej medaily Dr. Pálku (foto autor)

Podrobné informácie o EFIRO 2008 možno nájsť na www.efiro2008.ro. Text tohto článku rozšírený o ďalšie fotografie, najmä s vyobrazením filatelistického materiálu, je publikovaný na webovej stránke zväzu www.zsf.chtf.stuba.sk.

70. Kongres FIP

Posledný deň výstavy sa uskutočnil 70. Kongres FIP v Romexpo výstavnom komplexe, ktorého sa zúčastnilo 81 delegátov s volebným hlasom, traja nemali volebné právo, lebo ich zväzy nezaplatili načas členský príspevok. Za ZSF bol delegátom Ľ. Floch, ako pozorovateľ V. Jankovič.

Kongresu predsedali riaditelia Rady FIP Jussi Tsuori (Fínsko), Tay Peng Hian (Singapur), L. Brendl (Česká republika), viceprezidenti Fernando Aranas del Rio (Španielsko), Peter McCann (USA) a Ray Todd (Austrália) a prezident FIP Jos Wolf (Luxembursko). Funkčné obdobie končilo predstaviteľom Česka, Španielska a USA.

70. Kongres FIP schválil:

- správu o činnosti predloženú Radou riaditeľov FIP a audit o hospodárení.
- triedu jednorámových exponátov za riadnu súťažnú triedu a zodpovedajúce predpisy.
- nový obsah náplne a pravidlá hodnotenia Triedy poštovej histórie (SREV)
- prijatie filatelistických zväzov Čiernej hory a Guatemaly za riadnych členov, (doteraz mali štatút mimoriadnych členov) a potvrdil členstvo Kostariky s novým názvom Filatelistická federácia Kostarika. Za mimoriadneho člena prijal Filatelistickú spoločnosť Kuvajtu.
- patronát FIP nad Svetovou výstavou PHILANIPPON 2011.

Zobral na vedomie informácie o stave prípravy výstav pod patronátom FIP od predstaviteľov národných zväzov PRAGA 2008, CHINA 2009, LONDON 2010, PORTUGAL 2010, INDIA 2011. Predstavitelia OV výstav s uznaním FIP: WIPA 2008, BULGARIA 2009, IBRA 2009, PHILAKOREA 2009, ITALIA 2009, SESCAL/AMERICAS 2008, JOBURG 2010 tiež referovali o stave príprav svojich výstav.

Kongres potvrdil vo funkciách novozvolených predsedov odborných komisií. Na plenárnom zasadnutí komisií boli do jednotlivých komisií prijatí za členov predstavitelia ZSF nominovaní Radou ZSF: Vojtech Jankovič do komisie tematickej filatelie, Andrej Tekeľ do komisie aerofilatelie, Ľubomír Floch do komisie literatúry, Miroslav Bachratý do komisie poštovej histórie a Július Molnár do komisie maximafilie. Podal som komisii literatúry písomnú informáciu o publikačnej činnosti ZSF, ktorá bol publikovaná v Spravodajcovi komisie literatúry.

70. kongres bol volebným kongresom, volili sa dvaja viceprezidenti a dvaja riaditelia Rady FIP (obr. 4).

Obr. 4. Novozvolená Rada FIP. Zľava doprava J. Tsuori, Tay Peng Hian, P. McCann, J. Wolf - prezident, R. Todd, B. Jimenez, P. Comelli (foto autor)

Funkciu v Rade FIP po dvoch funkčných obdobiach opustili Lumír Brendl z ČR (obr. 5), a Charles Peterson z USA. Za dlhoročné pôsobenie im za potlesku delegátov kongresu odovzdal prezident FIP Jos Wolf vyznamenanie „Medailu za službu vo FIP“ (FIP Medal for Service). V tajných voľbách bol za viceprezidenta znova zvolený doterajší viceprezident Peter McCann (66 hlasov, USA) a novým viceprezidentom sa stal Jussi Tuori (64 hlasov, Fínsko). Na dve voľné pozície riaditeľa Rady FIP kandidovali 5 kandidáti. Zvolení boli Bernard Jimenez (68 hlasov, Francúzsko) a Paolo Comelli (38 hlasov, Paraguay). Ďalšími kandidátmi boli Eliseo Otero (Argentína, 27 hlasov), Dieter Hartig (Nemecko, 23 hlasov), Enroque Bialikamien (Costa-Rica, 2 hlasy). Na záver odovzdal predseda OV EFIRO G. Mateescu prostredníctvom prezidenta FIP J. Wolfa vlajku FIP predsedovi OV PRAGA 2008 Vítovi Vaníčkovi.

Obr. 5. Lumír Brendl s Medailou sa službu vo FIP (foto autor)

Podrobné informácie o 70. FIP kongrese možno nájsť na http://www.f-i-p.ch/.

Ľubomír Floch

Medzinárodné výstavy 2008 - 2010

Dovoľujeme si upozorniť našich čitateľov, hlavne vystavovateľov na konanie medzinárodných výstav. Tento prehľad budeme priebežne doplňovať a zverejňovať. **Údaje o výstavách sú uvedené v poradí:** názov výstavy; miesto konania; dátum konania; patronát; druh výstavy; poplatok; národný komisár.

IBRA 2009; Essen; 06.-10.05.2009; FEPA; TR, PH, TH, AE, LIT; 30 €; Doc. Floch

CHINA 2009; Luoyang; 10.-16.04.2009; FIP; ?; ?; neobsadzujeme

ITALIA 2009; ?; 21.-25. október 2009; ?; ?; ?; MUDr. Osuský

LONDON 2010; Londýn; 08.-15.05.2010; FIP; TR, PH, AE, PS, REV, TH, YOU, LIT; ?; Ing. Jankovič

INDIA 2010; Dillí; sept. 2010; ?; ?; ?; ?

PORTUGAL 2010; Lisabon; 01.-10.10.2010; ?; ?; ?; MUDr. Osuský

ANTWERPIA 2010; ?; ?; ?; ?; ?; Doc. Floch

Svetová výstava poštových známok PRAGA 2008

V dňoch 12. až 14. septembra 2008 sa konala v Prahe Svetová výstava poštových známok PRAGA 2008 pod patronátom FIP a AIJP. Záštitu Svetovej výstave poštových známok udelil prezident Českej republiky Václav Klaus. Výstava sa konala na tradičnom mieste, v Priemyselnom paláci areálu Výstaviska Praha – Holešovice (obr. 1), trieda filatelistickej literatúry bola umiestnená v Poštovom múzeu v Prahe, Nové Mlyny 2.

V dvorane slávy boli umiestnené exponáty oficiálnej triedy a triedy pozvaných exponátov. Najatraktívnejším exponátom, ktorý pútal záujem verejnosti bola ukážka z kráľovskej zbierky Jej veličenstva anglickej kráľovny Alžbety II.. Známka 1 p oranžová „Post Office“ z roku 1847 bola vystavená na obálke, v ktorej manželka guvernéra ostrova posielala pozvánku na ples. Známka 2 p modrá „Post Office“ z roku 1847 bola vystavená ako poštovne nepoužitá. Veľkému záujmu sa tešil aj skladaný list vyplatený desiatimi známkami čiernej jedno penyovky, ktorý bol odoslaný 6. mája 1840 (prvý deň platnosti). Poštové múzeum Českej republiky predstavilo atraktívne ukážky nerozrezaných tlačových listov emisie Hradčany. V triede pozvaných exponátov dominovali ukážky klasických známok. Z domácich vystavovateľov boli verejnosti predložené známe exponáty Víta Vaníčka - Poštová história Čiech 1526-1850, Bedřicha Helma - Československá letecká pošta do roku 1930, Milana Černíka - Dvojité dopisnice poštovne použité 1918-1939, Adolfa

Obr. 1. Otvorenie výstavy

Burgera -Nikdy vojnu, nikdy viac fašizmus, Pavla Hauznera - Americká poľná pošta v Československu v roku 1945, Vladimíra Dražana - Československá menová reforma 1953, použitie doplatných známok, Lumíra Brendla - Z temna k národnému prebudeniu a vzniku ČSR a Jiřího Horáka - Automobil.

Súťažné triedy

Výstava mala zriadenú triedu tradičnej filatelie, triedu teritoriálnej filatelie, triedu literatúry a triedu jednorámových exponátov so zameraním na tradičnú filateliu a poštovú históriu. Veľkú cenu výstavy Praga 2008 za najlepší exponát súťažnej triedy spolu s veľkou zlatou medailou (97 bodov) získal Knut Heister (Nemecko) za exponát Poštová história Venezuely (1790-1880). Rovnaký počet (97 bodov) získali Hugo Goeggel za klasické známky Ekvádoru a Harvey Mirsky za poštovú históriu Spojených štátov. Veľkú zlatú medailu získalo celkove 22 exponátov. Zlatú medailu získalo až 90 exponátov. Dve z nich získali aj vystavovatelia z poriadajúcej krajiny. Otto Grosz získal Veľkú národnú cenu za najlepší exponát vystavený v národnej triede spolu so zlatou medailou (91 bodov) za prierezový exponát Československo 1918-1939 a Miloš Červinka získal zlatú medailu (90 bodov) za Poštovú históriu Děčína. Veľkú pozlátenú medailu získalo 115 vystavovateľov, pozlátenú medailu 113 exponátov. Pre porovnanie, na Svetovej výstave poštových známom Praga 1988, ktorá mala zastúpené všetky výstavné triedy, bolo udelených 32 veľkých zla-

Obr. 2. Pohľad na výstavné priestory

tých medailí, 81 zlatých, 118 veľkých pozlátených a 144 pozlátených medailí. Z tejto štatistiky vidno, že organizátorom sa podarilo získať pri zníženom rozsahu výstavy veľké množstvo mimoriadne kvalitných exponátov.

A ako dopadli vystavovatelia zo Slovenska? Organizačný výbor výstavy prijal štyri exponáty. *Pozlátenú medailu (83 bodov)* získal *Ondrej Földes za „Katalóg Slovensko 1939-1945“*, vydavateľ ALBUM, s. r. o., rovnako *pozlátenú medailu (82 bodov) získal Július Píša za exponát „Perfíny z územia Čiech a Slovenska“*, *veľkú striebornú medailu (75 bodov)* získal *Ondrej Földes* za exponát *„Slovensko 1939-1945“* a *postriebrenú medailu (68 bodov)* získal *Péter Csicsay* za jednorámový exponát *„Poštovne na území Žitného ostrova“*. V tejto súvislosti si dovoľujem menovaným poďakovať za pekne pripravené exponáty.

Výstavný katalóg

Výstavný katalóg má peknú grafickú úpravu a podobné členenie, na aké si pamätáme z roku 1998. V úvodnej časti je záštita prezidenta Českej republiky, príhovory Přemysla Sobotku, predsedu Senátu Parlamentu ČR, Pavla Béma, primátora hlavného mesta Prahy, Karla Kratinu, generálneho riaditeľa Českej pošty, š.p., Josepha Wolfa, prezidenta FIP. Nasleduje koordinačný výbor, OV, národní komisári, medzinárodná porota, program, IREX. Z odborných článkov je to článok o Britskej kráľovskej zbierke na výstave Praga 2008, „Pražské motívy na známkach k výstave Praga 2008“ (autorka V. Francková), „Začiat-

Obr. 3. Pohľad na obchodné priestory Veľtrhu Zberateľ

ky viacfarebnej oceľotlače z plochých dosiek" (autor Miloš Hauptman). Nasleduje zoznam exponátov a informácia o Salóne českej mládeže 2008. Súčasťou výstavného katalógu je číslovaná príležitostná tlač, ktorou je oceľotlačová časť známky s nominálnou hodnotou 45 Kč „Karlov most - nočný pohľad".

Veľmi peknú grafickú úpravu majú aj pozvánky na rôzne akcie, ako bolo slávnostné otvorenie, večer Českej pošty, palmáre a čestná vstupenka.

Montáž výstavy

Mimoriadne krátke trvanie výstavy kládlo veľké nároky na organizátorov. Aby bolo možné v tak krátkom čase aj ohodnotiť výstavné exponáty výstavnou porotou, bolo nutné dostať exponáty pod sklo aspoň deň pred zahájením výstavy. Už v utorok 9. 9. 2008 boli prakticky všetky rámy postavené, vo štvrtok 11. 9. 2008 ráno o deviatej boli exponáty súťažných tried v rámoch a výstavná porota už pracovala. Vlastnú montáž realizovala firma s brigádnikmi, prevažne so študentmi. V tejto súvislosti si dovoľujem poznamenať, že pri organizácii výstav s väčším počtom rámov sa na Slovensku, rovnako i v Čechách bez brigádnikov nezaobídeme. Prestarnutá členská základňa v KF neumožňuje efektívne pracovať s ťažkými materiálmi (debna so sklom, alebo i samotné vkladanie skiel do výstavných rámov). Keď komisár odovzdal výstavné exponáty v predpisových obálkach (1 výstavný rám v jednej obálke), celý exponát sa vložil do tašky, na ktorú sa nalepil preberací protokol s podpismi. Jednotlivé dvojice montážnikov potom prevzali príslušnú tašku s exponátom a na označené výstavné plochy exponát nainštalovali. Do preberacieho protokolu nalepeného na taške sa podpísali. Takto bola zabezpečení evidencia, kto exponát preberal a kto ho inštaloval.

Architektonické usporiadanie výstavy

Usporiadanie výstavných panelov bolo veľmi dobre premyslené. Skutočne impozantný pohľad sa naskytol z vtáčej perspektívy - z balkóna (obr. 2). Pravidelne sa opakujúce rady výstavných rámov zoradených do tzv. kľukatej čiary obsahovali 15 výstavných rámov (30 výstavných plôch), široká ulička a opäť 15 výstavných rámov vylúčili vznik tzv. temných kútov alebo slepých uličiek. Dve široké uličky, kolmé na seba rozdelili priestor na štyri sektory. Uličky boli presne na úrovni štyroch hlavných vstupov do priestoru, čím bola zabezpečená ideálna možnosť úniku v prípade mimoriadnej situácie. Dvorana slávy bola v časti pod kupolou. Architekt tu vytvoril z výstavných rámov a ďalšieho stavebného materiálu kocku, do ktorej sa vchádzalo iba jediným vchodom cez detektorovú bránu a vychádzalo druhým vchodom. Pre trvalý vysoký záujem sa rad čakateľov vinul až do vedľajšej sály. Takýto vysoký počet návštevníkov pochopiteľne zvyšoval teplotu v priestore, preto je správne, že v kocke bolo v neustálej prevádzke niekoľko klimatizačných zariadení. V tretej miestnosti sa konal veľtrh „Sběřatel", kde boli štandardným spôsobom rozmiestnené predajné kóje (obr.3).

Rady, rady, rady

Rady sa tvorili prakticky vždy a všade. Čakalo sa na vstup do Dvorany slávy,

na známky v stánkoch poštových správ, najmä Českej pošty, na autogramiádu, na prístup ku krabici alebo zásobníku na veľtrhu „Sběřatel“, na občerstvenie, WC, alebo i obyčajnú stoličku na oddýchnutie. Ale povedzme si pravdu, nie je to lepšie, ak si síce zahundreme na nejaký rad, ale máme sa s kým stretnúť, vymeniť si názor, podiskutovať, ako keby sme mali blúdiť medzi prázdnymi rámami, čoho svedkami sme na niektorých výstavách nižšieho typu?

Sprievodné akcie

Slávnostné zahájenie sa konalo v Priemyslovom paláci v piatok 12. septembra o 9,00 hod. za prítomnosti zástupcov mesta, Českej pošty, FIP a organizačného výboru. Osobne sa domnievam, že malo dôstojný priebeh a jeho trvanie nebolo zbytočne naťahované. Nebol prítomný iba prezident Českej republiky Václav Klaus, nakoľko bol v danom čase mimo Českej republiky.

Spoločenský večer organizovaný Českou poštou 12. septembra sa konal Trójskom zámku. Tento zámok, ktorého vyobrazenie je aj na známke Českej republiky z emisie „Krásy vlasti“, bol veľmi pekne zrekonštruovaný, vrátane krásnej záhrady. Jeho väčšia časť slúži na reprezentačné účely primátora Prahy, menšia časť ako múzeum. Akcia bola veľmi pekne pripravená. Ďalšou akciou bolo palmáre, ktoré sa konalo 13. septembra v Národnom dome na Vinohradoch, Praha 2. Vlastné priestory sú pekné pre konanie podobných akcií. Tu boli oficiálne predložené výsledky práce jury v písomnej forme, odovzdané Veľké ceny výstavy, veľké zlaté medaily a zlaté medaily. Žiaľ, dosť ťažko sa mi hovorí o tejto akcii, ktorá sa podľa môjho názoru nevydarila. Býva zvykom, že ak sa niečo nepodarí, za vinníka sa označí organizátor. Vzhľadom k tomu, že som bol osobne prítomný na tejto akcii, musím korektne poznamenať, že podľa môjho osobného názoru dominantný podiel za úroveň tejto akcie nenesie organizačný výbor, ale časť zahraničných účastníkov s hlbokým deficitom kultúrneho správania, ktorí neustále pobehovali po miestnosti a klebetili. Na priblíženie atmosféry pre tých, ktorí tam neboli, len poznamenávam, že Veľkú národnú cenu za najlepší exponát vystavený v národnej triede získal pán Otto Grosz. Keď si mal prevziať túto cenu na pódiu, trikrát bol cez mikrofón vyzvaný, no nepočul to ani on, ani jeho príbuzní, ktorí s ním sedeli pri stole. Organizátori výstavy vedeli veľmi dobre, že je prítomný v sále, napriek skutočnosti, že ho osobne poznali, nemohli ho ani vizuálne medzi prítomnými nájsť pre množstvo migrujúcich ľudí. Situáciu vyriešili tak, že cenu odovzdali komisárovi Českej republiky J. Malečkovi. Keď sa väčšina medailí odovzdala, bolo jasné, že niečo nie je v poriadku a pán Grosz prišiel sám k pódiu. Aby sa nejako zachránila situácia, rýchlo sa nainscenovalo opakované odovzdanie Veľkej národnej ceny, tentoraz už spomínanému vystavovateľovi. Podotýkam, že spomínaný vystavovateľ zaplatil slušnú sumu ako výstavný poplatok (8 x sumu 30 euro). Okrem toho pre členov rodiny a príbuzných si zakúpil štyri miesta naviac, čo stálo tiež nemalé peniaze. Osobne som toho názoru, že tento vystavovateľ si takéto správanie naozaj nezaslúžil.

Výstavné známky

Prvou predzvesťou konania Svetovej výstavy poštových známok Praga 2008 bol hárček so známkou 35 Kč „Pohľad na Hradčany a Malú stranu". Ide o mozaiku z drahokamov zo začiatku 17. storočia, ktorej autorom je Giovanni Castrucci. Po ňom v rokoch 2006 a 2007 vyšli známky zobrazujúce barokovú záhradu (7,50 Kč), Malú stranu (7,50 Kč), tri známky s logom výstavy (7,50 Kč, 11 Kč, 18 Kč) a hárček Karlov most v noci (45 Kč) od Adolfa Absolona. V roku 2008 vyšla pred výstavou známka s freskou od J. Navrátila (10 Kč), hárček zobrazujúci Ledeburskú záhradu (51 Kč) a známka zobrazujúca kláštor Emauzy v Prahe (10 Kč). Vyvrcholením emisnej činnosti je vydaný hárček zobrazujúci voz náhlej pošty, ťahaný štvorzáprahom, na ceste z Viedne do Brna v roku 1750 (35 Kč). Hárček bol vydaný v deň zahájenia výstavy Praga 2008 (12. 9. 2008) a zároveň je spoločným česko-rakúskym vydaním. V rovnaký deň vyšiel aj hárček pripomínajúci dielo Karla Plicku. Ide o veľmi pekné spoločné vydanie so Slovenskom (35 Kč, 40 Sk).

Svetová výstava poštových známok Praga 2008 skončila. Bola výsledkom práce mnohých funkcionárov, pracovníkov a brigádnikov, ktorí odviedli dobrú prácu.

PRAGA 2008 bola nesporne výstavou, ktorá poskytla hodnotný filatelistický a kultúrny zážitok.

Andrej Tekeľ, národný komisár ZSF

NITRAFILA 2008

Ďalšia z radu tradičných nitrianskych výstav bola tentoraz organizovaná v súbehu so svetovým kongresom spoločenstva Sv. Gabriel, združujúceho zberateľov religióznej tematiky. Iste dosť významná udalosť na to, aby, hoc len „druhostupňová", výstava predstavila, keď už nie to najlepšie, tak aspoň to podstatné, čo možno v danej oblasti vidieť. Neviem ako ostatní návštevníci, ale výstavná porota (Bachratý –predseda, Urminský –tajomník, M. Bottu/B, G.J. Teschner/D a Lechnerová – členovia) ťažko skrývala sklamanie nad tým, čo sa podarilo organizátorom výstavy zhromaždiť. Pri všetkej úcte k nitrianskym priateľom, vybaveným takmer nevyčerpateľným organizátorským elánom, celková úroveň vystavených exponátov nebola v súlade s medzinárodným štatútom výstavy, kde sa predsa len očakáva reprezentatívnejší výber a najmä kvalitnejších exponátov. Spomedzi 12 „klasických plnorozmerových" (teda 5-rámových) námetových exponátov (oproti 7 v otvorenej triede a 18 jednorámovým) len dva siahli do vyšších sfér hodnotenia: najlepší exponát výstavy Helmuta Kerklaua/D „Fascinácia v skle, svetle a farbe (VPZ, 80 b.) a „Ekuména v dejinách kresťanstva" J. Bielawskieho /PL. Najmä nemecký exponát bol peknou ukážkou spracovania neobvyklej témy (sklenené vitráže) vo všetkých jej aspektoch a s použitím zaujímavého filatelistického materiálu. „Dürer" M. Balušku obstál u medzinárodnej poroty na striebro, tri exponáty

na postriebrené medaily a ostatné získali bronz. Spomedzi jednorámových exponátov najlepšie „obišiel“ J. Píša s exponátom „Dierkované Hradčany“ (PZ), ktorý sa ale na výstave so zameraním na námetovú filateliu zrejme ocitol nejakou náhodou (motív chrámu sv. Víta na známkach, ktoré sú predmetom špecializovanej perfinárskej štúdie, je predsa len prislabým pojítkom). Šesť exponátov získalo striebornú medailu a 9 bronzovú. Všeobecne sa potvrdzuje tendencia (a nielen na Slovensku), že jednorámové exponáty na niekedy až absurdne zúžené „témy“, ktoré nie sú ani poriadne doložiteľné dostatkom materiálu, sú akousi „ľahšou cestou“ ako prísť k vyššiemu ohodnoteniu s pätinovou námahou. Je to, samozrejme, aj otázka hodnotiacich kritérií a hrubšieho odstupňovania medailí, čo nie vždy dáva objektívny obraz o skutočnej kvalite exponátu, a to najmä pri mechanickom porovnaní s hodnotením „klasických“ námetových exponátov. Prevláda tiež tendencia zostavovania jednorámového exponátu výlučne z moderného či skôr nového materiálu, neraz nepoškvrneného poštovou prevádzkou (to sa týka najmä prezentovaných celistvostí), takže porota je na rozpakoch pri hodnotení kritéria „stav a vzácnosť materiálu“. Nuž, pokiaľ vystavovateľovi postačuje bronzová medaila, nemožno proti tomu namietať, spravidla však ambície bývajú vyššie než kvalita vystaveného objektu. Medzinárodné zloženie poroty „vyplavilo“ na povrch aj ďalší problém, ktorý ako problém v našich zemepisných šírkach pociťujú však skôr porotcovia než vystavovatelia. Ide o „zníženie“ hodnotenia niektorých exponátov oproti predchádzajúcim výstavám, čo sa zväčša prijíma s nevôľou. Treba však otvorene povedať, že ak aj naša porota privrie jedno oko v snahe motivovať vystavovateľa v jeho ďalšej vystavovateľskej aktivite, obvykle sa táto „motivácia“ prejaví uspokojením sa vystavovateľa a stagnáciou exponátu. Keď je následne vystavovateľ a jeho exponát konfrontovaný s medzinárodnou konkurenciou a striktne posudzujúcou porotou, vyplávajú na povrch všetky tie „prižmúrenia očí“. To je spoločná budúca téma do diskusie tak pre vystavovateľov, porotcov i funkcionárov odborných komisií. Podobne aj otázka tvorby exponátov otvorenej triedy, z ktorých mnohé (i na nitrianskej výstave) zďaleka nenapĺňajú kritériá pre ich tvorbu, najmä pokiaľ ide o využitie možnosti použitia rôznorodého zberateľského materiálu.

Ing. Miroslav Bachratý,
predseda výstavnej poroty

Výstava MODELY – HOBBY 2008

v Trenčíne

V dňoch 9. – 30. júna 2008 sa konala výstava technickej tvorivosti a hobby činnosti v ozbrojených silách SR v priestoroch Kultúrneho a metodického centra OS SR Trenčín. Na výstave sa exponátmi prezentovali: VÚ 6335 Prešov, VÚ 4977 Sliač, VÚ 9149 Hlohovec, VÚ 4405 Nitra, VÚ 1117

Trenčín, Odborná výcviková škola letectva Liptovský Mikuláš – Mokraď, Vojenské historické múzeum Piešťany, Posádkový klub Martin, Posádkový klub Bratislava, Zväz technických športov a činnosti Trenčín, Stredné odborné učilište letecko opravárenské Trenčín a kluby a krúžky pri KaMC OS SR Trenčín.

Klub filatelistov 52–19 Trenčín prezentoval Jozef Korený ukážkami zo zbierok „Pošta Wehrmachtu 1939 – 1945“, „NATO v zrkadle pošty“ a „Pošta Slovákov z misii UNDOF, UNTSO, UNFICYP, KFOR, ISAF a EUFOR“. Široká verejnosť a študenti opäť videli širokú škálu činnosti v oblasti využitia voľného času pre rozvoj osobnosti.

- Ký -

Pozvánka na TIRNAVIU 2008

V dňoch 23. – 26. októbra 2008 sa v Západoslovenskom múzeu Trnava uskutoční Regionálna výstava TIRNAVIA 2008 a výstava PREMIÉRA. Organizačný výbor rozhodol o prijatí celkom 60 exponátov, vrátane vystavovateľov z družobných krajov Trnavského samosprávneho kraja – z južnej Moravy a zo srbskej Vojvodiny. Ozdobou bude v teritoriálnej triede Afganistan J. Petříka, nedávno vystavovaný aj na svetovej výstave PRAGA 2008 alebo exponát J. Píšu 50 rokov čsl. perfinov. Exponáty s pozlátenými medailami budú vystavené aj v tematickej triede a v triede poštovej histórie. Počas výstavy sa v sobotu 25. októbra uskutoční zasadanie Komisie námetovej filatelie. Tešíme sa na Vašu návštevu výstavy.

(JM)

Všetko najlepšie, majstre

Profesor Dušan Kállay, akademický maliar, osobnosť známa všetkým filatelistom ako autor mnohých nádherných slovenských i československých známok, ale najmä najkrajšej známky sveta roka 2000, oslávil svoje životné jubileum, v júni zavŕšil svoju šesťdesiatku.

Milý majstre,

šesťdesiatka je jubileum, ktoré si je hodno pripomenúť. Možno je to čas, kedy sa už pýtame, čo má cenu a čo má zmysel, lebo očami toho, čo už bolo, vieme oddeliť zrno od kúkoľa. Možno je to bod, na ktorom vážime činy nášho času, i bod, z ktorého sa s optimizmom pozeráme dopredu. K všetkým Vašim gratulantom pripájam i ja svoj vinš ako vďačný príjemca Vášho umenia a človečenstva.

Žite dlho v dobrom zdraví, nech je Vaša duša naplnená pokojom a neopúšťa Vás tvorivá múza.

A mám jedno skromné filatelistické želanie k tomu - vytvorte pre filatelistickú rodinu ešte mnoho pekných známok.

S úctou a priateľským pozdravom Váš

Ľubomír Floch

Opustil nás Ing. František Martinka

(*23.11. 1948 – +17.9.2008)

24. októbra 2008 sme sa rozlúčili v bratislavskom krematóriu s našim kolegom filatelistom a priateľom Ing. Františkom Martinkom. Budeme na neho spomínať ako na výraznú osobnosť slovenskej filatelie, ktorý ovplyvňoval filatelistické dianie najmä v Bratislave viac ako tri desaťročia. Bol neúnavným organizátorom filatelistického života, predsedom Krajského výboru ZSF v Bratislave, publicistom a vydavateľom. Ako predseda organizačného výboru Medzinárodných výstav DUNAJFILA 95 a SLOVENSKO 2002 zaslúžil sa o výrazný úspech týchto výstav. Bude nám chýbať jeho osobnosť aj jeho činorodá aktivita. Venujme mu stálu spomienku. Česť jeho pamiatke.

Ľubomír Floch, podpredseda ZSF

Viete, že...

- na sekretariát ZSF prichádzajú časopisy zahraničných filatelistických zväzov, ktoré si môžete prečítať (La Philatélie Francaise, Bulletin World Philatelic Exhibition, Romania, Philatelie, Hamburg, Filap News, Singapore Host..., Belgaphil, Bruxelles, Philatelic collections Newsletter, London, Informace SČF, Praha a ďalšie).

INZERCIA ZSF

Redakcia časopisu chce napomôcť prehĺbeniu informovanosti členov navzájom, budovaniu vzťahov s filatelistickými obchodníkmi. Preto v tejto rubrike uverejňujeme inzerciu členov ZSF bezplatne, v jednom čísle jeden inzerát na člena. Obchodné subjekty majú prvý inzerát bezplatne, pri ďalších podľa dohody. Inzercia môže byť v textovej i v grafickej forme zaslaná elektronicky alebo na elektronickom nosiči na sekretariát ZSF. Redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia inzerátu alebo reklamy v časopise.

- Klub filatelistov v Poprade pozýva zberateľov na Podtatranskú filatelistickú výmennú schôdzku, ktorá sa koná v sobotu 11. októbra 2008 v čase od 7.00 do 12.00 hod. v priestoroch Strednej združenej školy na Okružnej ulici v Poprade. Kontakt: J. Rančák, Štúrova 5, 058 01 Poprad, tel.: 0907949956. Ubytovanie zabezpečené. Ostatné zberateľské odbory vítané.
- Záujemcovia o zbieranie, výmenu, predaj kolkov a listín s kolkami ozvite sa prosím na adresu: Dušan Evinic Poľská 4, 040 01 Košice.

POŠTOVÉ LÍSTKY S PRÍTLAČOU 2008

Podrobnejšie informácie o poštových lístkoch nájdete na **www.pofis.sk**

Slovenská známková tvorba

429& 430

Krásy našej vlasti
Drevené kostolíky
Hervartov a Dobroslava

dátum vydania | 9. 10. 2008
autor | Karol Felix
rytec | František Horniak

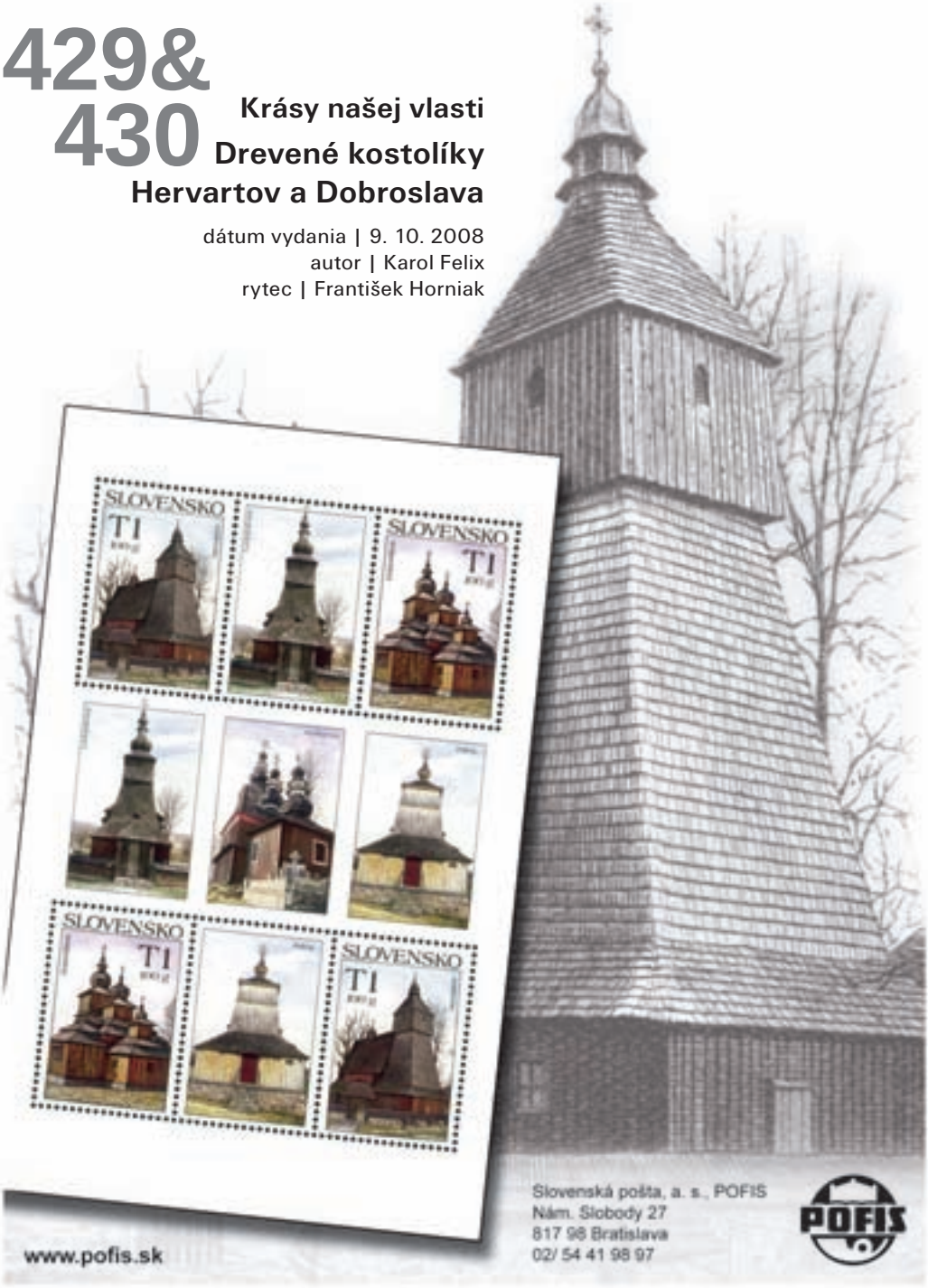

Slovenská pošta, a. s., POFIS
Nám. Slobody 27
817 98 Bratislava
02/ 54 41 98 97

www.pofis.sk